

ՌԱԳԵՒԻՄԱ

RAHNUMA

Tel. Washington Heights 7-7128

A BI WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$3.00

Published by H. K. Krikorian, 165 Audubon Avenue, New York, N. Y.

Entered as second-class matter Aug. 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Mar. 3, 1879.

Vol. XIII, No. 4, March 7, 1931

Ճիւղ 13, Նո. 4, Մարտ 7, 1931

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՊՈՒ ԿԻՆՆԻՆ ԳԱՀՐԱՄԱՆԼԱՐԸ

Պու արատա Ամէրիգա քննոր գահրաման-
լարընն, Լինքընըն վէ Ուօշինկթընըն տողուշ
կիւնլէրինի թուրույոր: Պիզ էրմէնիլէր տէ
Վարդանանց գահրամանլարընը զիբը էտիյո-
րըզ: Հաթթա տահա տար տաիրէտէ տախի
գահրամանլարընը զիբը էթմէյի սէվիյորըզ:
Մարալըլար շօլ նէճիպ վէ եիւքսէք բուհու
մարուֆ Հայր Ղևոնդ քահանայը զիբը էթտի-
լէր, վէ Այնթապըլար 1920 Այնթապ մուհարէ-
սէսինին գահրամանլարընը հէր սէնէ զիբը է-
տիյորլար:

Այնթապ Ինկիլիզլերտէն Ֆրանսա խտարէ-
սինէ տէվը էտիլտիյինտէ վէ Մարալըն տիւշար
օրտուղու պէօյիւք ֆէլաքէթ մալիւմ օլունճա
Այնթապըն էրմէնի էհալիսի քննորլէրին տա-
խի պէօյիւք պիր թէհլիքէ էօնիւնտէ պուլուն-
տուղլարընը հիսս էտէրէք միւտաֆաա հօլլարը
տիւշիւնտիւլէր: Վէ տէրհալ Լևոնիւն վէ Գա-
լէմքահարան նամ իքի կէնճ զապիթլէր էհալիյի
միւնթաղամ պիր օրտու հալինէ գօյարադ, սա-
յրճա քննորլէրտէն զաթ զաթ փէք պէօյիւք օ-
լան պիր տիւշմէն ճէպհէսինտէ քննոր քննորլէ-
րինի միւտաֆաայա թէչէպպիւս էյլէտիլէր:
էրմէնիլէր շէհրին պիր քէօշէսինտէ զափա-
տըմըշ, Թիւրքլէր իտէ միւսէլլահ վէ պիւթիւն
մէմլէքէթ էօնլէրինտէ աշըզ վէ հիւքիւմէթ օր-
տուղլարը մուսաֆէնէթէ հաղըր մէվզիտէ իտիլէր:
Ֆրանսալըլար էրմէնիլէրէ հարտըմ էթմէյէ հա-
ղըր իտէլէրտէ խարիճտէ իզէրլէրինէ հիւճիւմ
էտէն Թիւրք օրտուղլարը սէպպիւնտէն անլէրին

էրմէնիլէրէ մուսաֆէնէթի տէվամի օլամայօր ի-
տի: Մարալըն թէճրիպէսինտէն կէօրիւտիւլիւ
լազրէ Այնթապըլար քէնտի քննորլէրինէ հար-
տըմ էթմէլի իտիլէր: Իմտի միւնթաղամ քիւ-
շիւք պիր օրտու հալինի քէսպ էյլէյէն պու պիր
ալունճ Հայլար, Թրէնչլէր զաղմաղա, իսթիհ-
քեամլար թէրթիպ էթմէյէ, մէվճուտ օլան սի-
լահլարընը վէ ճէպպիւնտէլէրինի էն զիյաւտէ
իւթիյաթլը հօլտա գուլլանմաղա վէ աճըղա
զարըն էհալիյի մուհաֆաղա էթմէյէ սայ էթ-
տիլէր: Ալթը այ քէնտի քննորլէրինի մէրտա-
նէ միւտաֆաա էթմէյէ մուգթէտիր օլտըլար:

Լաքին պու հապա էսնասընտա նէ գահրա-
մանլըլար զահիր օլտը: Օլ իքի կէնճ զապիթ-
լէր վէ էհալինին խտարէ ի ումուրընը էլլէրին-
տէ թուրան հէյէթ, վէ Փարզըլը նօղթալարը
մուհաֆաղա իշիւն գօնուլան եիկիթ վէ սատա-
ղաթլը կէնճ նէֆէրլէր վէ պիւթիւն էհալի, էր-
քէլէր վէ զարըլար պու աճվալա նասըլ սէպաթ
լէ, նէ՛ շէճաաթլա թէհամիւլ էյլէտիլէր, նէ
հիւքմէթլէ մուսաֆէլ էյլէտիլէր, պուլնլարըն հի-
քեայէսինի տիւլէր իքէն ինսանըն զալպիւնտէ
հայրէթ վէ իֆթիլար հիսսիյաթլընը զէլէյան
էթմէմէսի միւմքին տէյիլ տիր: Ճիւմլէսի տէ
գահրամանլար քէսիւմիշ իտիլէր: Վէ նիհայէթ
պու սօնու պէլլիսիզ վաղիյէթտէն ճիւմլէսի տէ
հաղալը սըլըրըզ գըթալըզ խէլաո պուլապիւ-
տիլէր:

Պու աճվալ արասընտա անլէրի գահրաման
գըլան իուսուսլար շունլար իտի:—

Անլէր պէօյիւք պիր թէհլիքէ էօնիւնտէ պու
լունույօրլար իտի, իմտի ալիճէնապ պիր բուհ
իլէ, սաղլամ մուհաքէմէ իլէ վէ նէճիպ պիր ֆէ-

տաքեարըզլէ ուսմամա խըտմէթ էթմէք իւզրէ պու թէհլիքէյէ գարշը վագֆ և նէֆս էյլէտիլէր, վէ իշթէ պու իտի անլէրի գահրաման գըլան խասսէլէր.— Լայրգ պիր տավս, Լայրգ պիր բուհ, Լայրգ պիր խըտմէթ:

Հիւճիւմիւ թագլէյէյէն տիւշմէն, կէճէ կիւն տիւզ կիւրլէյէն թօփլար, մահսուտ ճէպախանէ վէ մահսուտ զախրէ, տիւշմէն չէօլիւնտէ պիր նօգթատու մահպուս, համի օլան գուվվէթ միւթէրէտտիտ, Մարաշ խայայէսի տայիմ կէօղլէրի էօնիւնտէ,— պու անվալ արասընտա մէֆթուր օլմայրպ' սօն նօգթայա գատար սէպաթ իլէ սաքին պիր բուհ իլէ, սաղլամ մուհաքէմէ իլէ իշէմէք, պուրատա հաղիգի գահրամանըզ վար իտի: Վէ իշթէ պու երկիթլիյէ հայրան օլուր րզ:

Հայլարըն պէօյլէ տար սըրտլարտա պէօյլէ չէճաաթ վէ ֆիրասէթ կէօսթէրտիքլէրինի կէօրէրէք, անլէրէ հիւրմէթ էտէրիզ վէ պու չէճաաթլարընա իշթիրաք էտէրիզ:

Օլ վագթլարտա պիլլէր Ամէրիգանըն հարր հապասընր թէնէֆֆիւս էտիյօր իտիք, վէ մէպուս պէրէքէթլէրինի կէօնէնիյօր իտիք: Պիզ օլ գահրամանըզլարա իշթիրաք էտէմէտիք:

Լաքին գահրամանըզ հաղընտա Խանըլը պիր թէսալլուր վար տըր: Ալէսսէվիյէ տալմէր գահրամանլարը մուհարէպլէրտէ, մուհասէրէլէրտէ, ճէնկեալլէրէր արասընտա պուլուրլար: Հաթթա թէվարիի պաշլընա մուհարիպլէրին հիքեայէսի տըր:

Լաքին պու Խանըլը տըր: Հէր սընֆ էհալի արասընտա ալի բուհլու վէ սաղլամ մուհաքէմէ սահիպի օրուպ, ուսմամա պիր նէճիպ մագ սէտ ուզրուհա թէհլիքէլէրէ գարշը ֆէտաքիա րանէ վագֆ և նէֆս էտէնլէր ազ տէյիլ տիր: Շապին Գարահիսարտա, Ուրֆատա, Մարաշտա վէ Այնթապտա Հայ գահրամանլար պուլուհուտու զու կիպի, մուհաճիլլէր քէրպանլարը արասընտա, քէմփլէրտէ, վէ էլան մուհաճիլ մէրքէզլէրինտէ կէրիտէ գալմը օլան եէթիմէրինի պէսլէմէք իշիւն պիւնէրճէ ֆէտաքեարըզլարը տէր իւհտէ էտէն տուլլար, քէնտինէ մէրպուլ գալան իրթիյար վալիտէյնի վէ գաիֆ պիրատէր վէ հէմշիրէլէրի իշիւն հայաթըն պիր չօղ սէֆալէրինտէն կէրի տուրան, միլլէթինին իհթիյաճաթընա կիւնտիւզ վէ կէճէ րահաթլարընը հիւսն ի րիզա իլէ ֆէտա էտէն նէ չօղ գահրամանլարըզ վար տըր: Անլէրին ֆէտաքեար հա

յաթլարը էթրաֆընտա մուգատտէն հալէ վարլամագտա տըր:

Պէլի, պու կիւն պիլլէ օլ մուզլիմ պէնէլէրիմիդտէն զիյատէ գահրամանլար լաղըմ տըր: Օլ վագթլարտա գարշըմըզտա միւսէլլահ ինսաֆուր թիւրքլէր վէ Գիւրտլէր վար բար, սէվկիւլիւլէրիմիդին հայաթը թէհլիքէտէ իտի: Պու կիւն գարշըմըզտա տահա սէհէթլի խասըմլար պուլուհուտօր: Իմանըմըզ, ալիւզըմըզ, մուհատտէս ալիէ հայաթըմըզ էն աղիզ ալագայալըմըզ թէհտիտ էյլէյէն տիւշմէնլէր արասընտա պուլուհուտօրըզ:

Մուհաճէրէթին սէֆալէթլէրի արասընտա չապալալանլարըմըզ պիր ճինս, մէտէնիյէթին հիւրը քիւրիէ ի հապատընտա րահաթ էօմը կէչիլէնլէրիմիզ պաշղա ճինս թէհլիքէլէր արասընտալըզ: Պու թէհլիքէլէրէ գարշը միլլէթիմիդի մուհաֆաղա էտէճէք գահրամանլարըմըզ նէրէտէ տիր:

Պու ճինս գահրամանըզլարը կէնճլէրիմիլիտէն մէմուլ էտիյօրըզ, հաթթա տինճ բուհլար օլան եաշլըլարըմըզտան տա պու գահրամանըզ կէօրմէք իսթէրիզ: Նէճիպ բուհլար թէհլիքէնին վէլամէթինի կէօրէրէք, միւսպաղէնլի մուհաքէմէ իլէ երեքէք զայէլէր իշիւն ֆէտա ի նէֆս թալէպ էտէն խըտմէթլէրէ վագֆ և հայաթ էթմէլի տիրլէր:

Պու պապտա իլհամ ալան վէ օլ իլհամա կէօրէ իշէյէն գահրամանլարըմըզ նէրէտէ տիր:

Յ . Գ . Գ .

ՔՐԻՍՏՈՍՈՒՆ ՀՈՒՋՈՒՐՈՒ

Կէչէն կիւն Րէտիօտա պիր վագ տինլէտիմ: Պիր Գաթօլիք Րահիպ Պատարագ հագընտա սէօյլէյօր իտի: Վաղընտա թէէքիտ էթմէք իսթէտիյի նօգթա չու իտի.— Քրիստոս պիլլիմ խէլասքեարըմըզ օլուրընտան՝ էօմրիւն հէր պիր հալինտէ անա կիտիպ անտէն լաղըմ կէլէն գուվվէթ վէ մուսալէնէթի ալապիլիլիզ: Եօրկուն իսէք Օ պիլլէ իսթիրահաթ վէրիւր. միւքէտէր իսէք Օ պիլլի թէսէլլի էտէր, իւզէրիմիդտէ կիւնահ աղըրըզը հիսս էտիյօր իսէք Օ կիւնահլարըմըզ աֆվ էտէր: Իմտի պու Չաթը նէրէտէ պուլաճաղըզ: Օ՝ Խորանտա Պատարագ խըտմէթինտէն սօնրա քէնտի գաթընա թէպտիլ օլմուշ օլան մուգատտէն էքմէք վէ շարապտա հաղըր տըր: Օ թէնի վէ գանը իլէ օլ անա-

սրբությամբ մեղմեցնող արար: Օրատա Օ՝ սենյակի իշխանի վրա սանա սեօյլէր: Անը հազիւ գտնուեցին կէտեր մէջ խթնեցան օլ խորանընէն հոնինէ կէտ վէ օրատա Անըն իւր միւլազաթ էյլէ: Պու միւլազաթ հազիւ Քրիստոս իւր օլան հազիւ միւլազաթ տըր: Վէ օրատա սէն մուլազաթ հազիւ պէտքէն իւր անտէն դապուլ էտէնէ քիսն: Պինտէն ալէյհ հէր պիր միւլազաթին էն մուլազաթ վազիլիսի հէր պիր Փուրսաթտան իսթիֆատէն էտէնէ քիստառազտա հազիւ օլմազ վէ պու եօլտա պու բուհանի պէտքէն տէն հիսսէտար օլմազ տըր:

Վարդ պու շէյլէրի օ գատար ճիտտի պիր սուրէթտէ պահա էտիւր վէ տինլէյնլէրէ ալնի հիսսիլաթը թէլլին էթմէք իշխան օ գատար ճիտտի պիր սուրէթտէ չալլըյլոր իտի քի զանն էտէրիմ քէնտիսիսի տինլէյնլէրին նիշէսիստէ արդու էթտիլի նէթիճէյի մէյտանա կէթիւմիլ օլմալ իտի: Ալլահը արալան վէ իշխանաքիս Քրիստոս իւր միւլազաթ էթմէք իսթէյնլէրէ մուլազաթ պիր շէյ կէթիլլէրիլ իտի: Քիստիս վիսթաթաթլա թազաթիս օլուլմուլ օլան էթմէք վէ շարապ շօրատա խորանըն իւղէրինտէ տուրույոր, վէ Քիստիս անըն հազիւ գտնուեցին Քրիստոսուն թէնինէ վէ զանընա թահվիլ էթմիլ օլտուլուլու իլան էյլէմիլ իտի: Շու հալտա միւլազաթին Քրիստոսու օրատա օլ խորհուրդուն փէրտէսի արգասընտա կէթիլլէրէ անըն իւր միւլազաթ էթմէսի փէք գօլալ վէ թապիլի կէթիլլէրիլ իտի:

Պու սըրատա Փիլիպիմ տիկէր պիր մէլազաթէ ալլըտը: Նիշէլլէր տէ վար տըր քի Ալլահ քէնտի կէթիլլէրի հոնինտէ պիր շէթլտէ տուրմալոր: Պուլար նէրէտէ վէ քիմ իւր միւլազաթ էտէնէ քիստի: Անլէր իշխան Ալլահ կէթիլլէրիլ լաթին հազիւ գտնուեցին մէլազաթ օլան պիր լալի տըր: Քրիստոս վազա կէթիլլէրին նիհան տըր, լաթին օ հալա Բուհու իւր արամըզտա Փալի տիր, վէ ատէմ հէր նէ գատար ճէսէտտէ իտէ տէ հազիւ գտնուեցին օ պիր բուհ տըր, վէ պու բուհ օլան ատէմ Բուհ օլան Ալլահլէ վէ Քրիստոսըն վատ էյլէտիլի Բուհ իւր հազիւ միւլազաթտա պուլուլանա պիլիլ: Պուլար տա Ալլահ իւր վէ Քրիստոսըն քէնտի բուհարընտա հազիւ միւլազաթտա պուլուլանա պարընը հիսս էթտիլ իշխանի ճիտտէն իտիա էտէրլէր:

Պիղէ կէթիլլէրիլ քի խորանտա պիր նօթթատա կէթիլլէրիլ օլան Քրիստոսըն կէթիլլէր կիպի անընլէ միւլազաթ էտէնլէր սազընսըն քի

րէմիլ վէ ալմաթիլ հազիւ սալալ օլ մատտի նէսնէյէ սիհրի պիր գուլլէթ աթֆ էթմէսինլէր: Տիկէր թարաֆտան Բուհ օլան Ալլահ իւր բուհ իւր վէ հազիւ գտնուեցին միւլազաթ էտէնլէր տէ պու միւլազաթը քիլլիլէն իտիալի պիր միւլազաթ սալարաք անճաք պօլլուլա պազմաքտա օլմասընլար, իլա հէր իթիսի տէ հազիւ օլան պիր Չաթլա միւլազաթ էթմէքտէ օլտունլար վէ պու միւլազաթ հէր պիրինիլէր հոնինտէ հազիւ սալահ սէմէրէլլէրի հասըլ էյլէսին վէ ճիլլէսի տէ հազիւ պիր մատտա Յուլհաննէս րէսուլ իւր պէրապէր տէյէպիլլէր:

«Վէ պիլիմ միւլազաթիլ տաթիլ Փէտէր իւր վէ Օղլու Յիսուս Քրիստոս իւր տիր:»

Աճէպա անլէր քի նէ Հաղորդուլլէրին էթմէք վէ շարապընտա Քրիստոսու կէթիլլէրիլ նէ տէ քէնտի բուհարընտա Քրիստոսուն հուլուր վէ թէնտիլլէրի կէթիլլէրիլ, անլէր քի՞մ իւր վէ նէ՞րէտէ միւլազաթ էտէնէ քիլլէր տիր:

Յ. Գ. Գ.

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՖԱՐՁ ԷՏԷԼԻՄ ՔԻ ԷՕՅԼԷ ՏԻՐ

Պազըլար Յիսուսըն հալաթընը իսլալ նէթիլլէրիլ օլան պիր հիլալէր էա մատալ սալմաք իսթէյլլար: Պիր տազիլլէրիլ իշխան Փարզ էտէլլիմ էօյլէ տիր: Պուլտան տինսիլլին քարը նէ օլուր, տինսիլլին զալաթը նէ՞ օլուր:

Սալալ նէթիլլէրիլ զանն օլուլանա պու հիլալէր մէտէնլէրիլ շու 2000 սէնէլլէր թարիլլինտէ էն միլէսիլլիլ էկէնալ գուլլէթ օլմուլ տըր: Պու հիլալէրիլ պէլլէրիլլէրիլ հալաթընը էսաստէն թէպտիլ էթմիլ տիր: Նէֆրէթ էկէրինէ մուհապէթ, էտնա շէվէթ էկէրինէ իֆֆէթ, մէյուլիլլէրիլ էկէրինտէ իլմիտ, պէտպիլլիլ էկէրինտէ նիլլիլլիլ, խուսուլլէրիլ էկէրինտէ պիրաւտէրլիլ վէրմիլ տիր: Պու հիլալէրիլ քէնտիսիլլին ամէլիլ վէ միլէսիլլիլ վէ միլէրիլլիլ պիր գուլլէթ օլտընը պիլ Փիլիլ իսպաթ էթմիլ տիր: Հալաթա պէօյլէ իլհամ վէ ուլլիլլէրիլ վէրէն «հիլալէր» պին էալաթըն:

Նէ տէյլլիլ, տինսանըն էն նէհիլ էտէպիլլաթընը, էն էիլաթէր Փիլուլլէրը, էն իլահի մուսիլլիլիլ հասըլ էտէն պու գուլլէթ Ալլահըն թէնէսիլլիլ էթմէսի տէյլլիլ իմիլ տէ, իսլալտան տիլլէրիլ պիր հիլալէր իմիլ: Պու օն սօգուլ տէհրլէր զարֆընտա էն պէօյլէր ազըլ-

լար, էն աֆիֆ գատընլար, էն գուզվէթլի ա-
տէմլէր, էն սատէտիլ չօճուզլար պու հիքեայէ-
նին հագիգի օլարդընա ինանտըլար, ինանտըլար
վէ հագիգաթ տէյու անա կէօրէ տէ հաշատը-
լար, վէ օլ եօլտա էն կիւզէլ սիյրէթէ մալիք օլ-
տըլար: Պու հայաթ իսայալի՞ մի տիւր, տէյօր-
սընը: Յիսուս մասա՞լ մը տըր, տէյօրսընը:
Ատէմտէ Ալլահը կէօսթէրէն, մէտէնիյէթի
սէմթ իւր բասընա հիւքսէլտէն, ատէմլէրէ եէ-
նի գալպլէր իւհագ էտէն, Սաուզը՝ Պօղոսա, կէ-
ֆասը՝ Պետրոսա թահվիլ էտէն պու «մասալ»
հէր չէրէֆէ լայը տըր: Պէշէրիյէթէ տաիմի
նուսուռնէ մազամընտա տուրան պու «մասալ»
հաշասըն:

ԹՈՎԱՄԱՍ ՕՓԻ

ԱՊՈՒ ՊԵՆ ԷՏ ՀԷՄ

Ապու Պէն էտհէմ պիւր կիճէ ույգուսուռն-
տան ույանըպ կէօրտիւ քի էվին իշինտէ պիւր
մէլէք ալ ըլըլընտա տուրմուշ՝ ալթուռն պիւր քի-
թապ իշինտէ պիւր շէյլէր հաղըյօրտը: Էտհէմ
սիւքիւռնէթտէն քէսպ ի ճէսարէթ էտիպ՝ մէ-
լէյէ՝ «Նէ՞ հաղըյօրսընը» սօրտու: Մէլէք պա-
շընը գալտըրըպ՝ փէք լաթիֆ պիւր սէտա իլէ,
«Բապպը սէվէնլէրին իսմլէրինի հաղըյօրտը»,
տէյու ճէվապ վէրտի:

Ապու՝ «Պէնիմ իսմիմի տա հաղըյօ՞ր մը
սըն», տէտիյինտէ՝ Մէլէք, «Խայր, տահա էօյ-
լէ պիւր շէյ հաղմաուրմ», տէտի: Ապու էնկին
պիւր փէրտէ վէ լաթիֆ պիւր սիմա իլէ «էօյլէ ի-
սէ, քէրէմ էտիպ՝ պէնիմ իսմիմի, գօնշուլարը-
նը սէվէնլէրին ֆիհրիսթինէ հաղ», տէտի:

Մէլէք հաղըպ կէօղտէն նիհան օլտու:

Էրթէսի կէճէ եինէ փարլապ պիւր զիյա իլէ
էտհէմին օտասընը զիյարէթ էյլէտի: Վէ անա
Ալլահ մուհապպէթի իլէ միւպարէք գըլընմը օ-
լանլարըն իսմլէրինի կէօսթէրտի: Վէ իշթէ,
էտհէմին իսմի էն պաշտա տուրույօր իտի:

Լ. ՀԸՆԹ

«Պիքըն» տան

«ՀԱՎԱՏԱ ՎԱՐ ՊԻՐ ՍԷՍ»

Բէյտիօ հալատա պուլուռնուպ տա պիղիմ
հիսա էտէմէտիյիմիդ սէսլէրի պիղէ իշիթտիւրի-
յօր: Պուռլարըն արասընտա կիւզէլ վէ չիւքին

մազամլար, ֆաիտէլի վէ կէրէքսիդ սէօղլէր
ֆէշնի վէ սիյասի նութըլար վար. վէ պիւր ինյ-
լի տէ տինի վէ ալուադի թալիմաթ վէրէն խայր-
լի քէլամլար վար տըր: Պու միւլֆիտ սէս-
լէրի էհալիյէ իշիթտիւրմէք իշիւն սէնէվի պիւր
միլիօն տօլար գատար մէսարիֆ էտիլիյօր:
Սալթ Ամէրիկանըն ֆրօթէսթանթ քիլիսէլէրի
կէչէն սէնէ հալատա Րէյտիօ վասըթասըլա
էհալիյէ վաղ իշիթտիւրմէք իշիւն 85 պիւր տօլար
սարֆ էյլէմիշլէր տիւր:

Պու քէրէ հալատան կէօնաէրիլէն վաղար
տան պիւր նուսուռնէ վէրէճէլիյ:

Պու վաղը Տօգ. Ֆադիթ վէրմիշ տիւր, վէ
պիղ քէնտի խանէմիգտէ անը իշիտիպ իճմալընը
հաղմըլը:

«Տինտէ պաղը մուհիմ ֆաղիլէթլէր վար
տըր քի անլէրին ատի սուրէթտէ իսթիմալը պէօ
յիւք զիյանը մուհիպ օլմազտա տըր:

1. Գանաաթ: Տին տաիւրէսինտէ ինանտը-
ղըմը շէյլէր հաղընտա գանաաթ նէ գատար
մուհիմ տիւր: Ինանտըղը շէյլէ պիւր ինն գալպ-
տէն ինանըպ օլ գանաաթ իլէ իշլէմէք պէօյիւք
պիւր գուզվէթ տիւր: Լաքին պաղը պիլէսա իթի-
գատլար վար տըր քի անլէր տին տաիւրէսինտէ
սիւսիլլէրին տինէ օլան հիւճիւմլէրինտէն զի-
յատէ մազարրաթ վէրիյօրլար:

2. Հազֆէրվէրիլիք: Հազգ տէյու ինանտը-
ղը պիւր շէյլէ հափըլըպ տուրմապ, ատէմ քէն-
տի վիճտանընթ թահսինի իլէ իշլէմէք պէօյիւք
պիւր ֆաղիլէթ տիւր: Լաքին ատէմլէր նիշէ տէ-
ֆա պու հիսսի օ գատար ատիլէշտիւրիլէր քի,
պէօյիւք պէօյիւք խաթալարը բահաթ վիճտան
իլէ իրթիքեսպ էտէրլէր: Ֆէրիսիլէր նէ բահաթ
պիւր վիճտանլէ Յիսուսա գարշը իշլէյօրլար ի-
տի: Պօղոս քիլիսէյէ թէատտի էթտիյինտէ նէ
բահաթ պիւր վիճտանլէ օլ թէատտիլէրի իճրա
էտիյօր իտի: Էն տէնի քիմսլէր նիշէ տէֆա
փէք սաքին վիճտան իլէ քէնտի մէսլէքլէրին-
տէ տէվամ էտէրլէր: Միւսրիֆ էվլատըն քէօ-
յիւք պիւրատէրի նէ բահաթ վիճտանլէ փէտէրի-
նէ իթապ էտիյօր: Գիւշիւք շէյլէրտէ հաղը-
փէրվէրիլէք սաթան նէ գատար քիմսլէր թի-
ճարէթլէրինտէ, ալիէ հայաթլարընտա, տիկէր
նէսլլէրլէ օլան ալազալարընտա հաղըփէրվէր-
լիյի հիշ հիսապա ալմազլար վէ պուռնու հիշ
ուսուր էթմէղլէր: Տին տաիւրէսինտէ հաղըփէր
վէրիլիյն պու էհվէն չէշիտի տինսիլլէրին հիւ-
ճիւմլէնտէն զիյատէ տինէ մազարրաթլը տըր:

3. Սատագաթ: Տին տաիւրէսինտէ սատա-

զաթ նէ պէօյիւք պիր ֆաղիլէթ տիր: Լաքին տիգզաթ էտէլիմ քի ֆէրիսիլէր, վէ Գրիսթիան-լիլլըն տիւլմէնլէրի պիլէ քէնտի մազսէտլէրին-տէ սատուգ տըրլար: Վազաա խիյանէթ էօնիւն-տէ սատազաթ պէօյիւք պիր շէյ տիր, լաքին սատազաթն իքի նէվի վար, պիրի քիւչիւք վէ տար տարիլէրտէ սատուգ պուլունմազ վէ տա-հա պէօյիւք մէպտէլէրտէ սատազաթը իհմալ էթմէքիւք, պու իսէ տինէ նէ պէօյիւք զիյան ի-րաս էտիյօր: Գրիստոսըն մէզարը պաշընտա պի-րի պիրլէրիլէ միւնազաա էտէն վէ անճագ թիւքիւքն փօլիսլէրի իլէ զապթ օլունապիլէն Գրիսթիան ֆըրգալար քէնտի ֆըրգալարընա սատուգ օլուպ տահա վասի օլան մէպտէլէրէ սա տուգ պուլունմազալէ Գրիսթիանլըղա տինսիգ-լէրտէն զիյատէ հազարէթ վէ զիյան վէրիյօր-լար: Իմտի Գանաաթ, Հազգփէրվէրիւք վէ Սա-տազաթ տինտէ փէք զըլմէթի խասսալար տըր, լաքին անլէրին ստի վէ էհվէն պիր սուրէթտէ իսթիմալը տինին տիւլմէնլէրիին հիւճիւմիւն-տէն զիյատէ տինէ մազարրաթ կէթիւրիլէր:

ՓԱՓԱՆԸՆ ՆՈՒԹԳԸ

Ալթմըլ սէնէտէն պէրու իլք տէֆա օլա-րազ Փափա հազրէթլէրիին սէսի տիւնեանըն հէր թարաֆընտա իշիտիլտի: Մարգօնինին եէ-նի իճատ էյլէտիլի Րէտիօ իլք տէֆա Վաթիզան տան տիւնեանըն հէր թարաֆը իլէ րապթ էտի-լիպ՝ պին պիր մէրասիմ վէ կիւճիւք իլէ Վա-թիզանա կիրոճէյէ հաճէթ զալմայարազ Ամէրի-զա վէ էլլօրփանըն հէր քէօչէսիտէ գէնկին ֆա-զիր, պանքէր վէ ամէլէ «Առաքեալըն վէքիլ»-նին սէսինի իշիթտիլէր:

Փափա 74 եաշընտա տինճ վէ գուվվէթլի տիր: Վազթըլլա Ալփ տաղլարընը թըրմանմազ-լէ մէհհուր վէ գապի իւլ վիճուտ տըր: Փափա հազրէթլէրի պու լէտիօ նութգու իլէ քէնտի ճէմաաթընը թէշվիլ էթմէքլէ պէրապէր, քէն-տի աղլընտան օլմայանլարը Գաթօլիք քիլի-սէսինին աղուշընա տապէթ էյլէտի:

Պաշգա պիր միւնասէպէթլէ Փափա հազ-րէթլէրի քէնտիսինին սիյասի սէլահիյէթինի թէէյիտ էյլէտիլ տիր:

Պու եազընտա Ձինտէ իքի իթալիալը րուհ յղանլարըն իտամ էտիլմէսի միւնասէպէթիլէ իթալիա հիւքիւմէթի իշի էլէ ալմըլ իտի: Լա-քին Փափա հազրէթլէրի պուլըն իշիւն իթալիա հիւքիւմէթինէ փրօթէսթօ էտէրէք իտտիա էյ-

լէմիլ տիր քի Գաթօլիք քիլիսէսի րուհպանլա-րընըն հուգուգընը մուհաֆազա էտէճէք օլան իթալիա հիւքիւմէթի տէյիլ, իլլա Վատիզան-տաքի Փափալի հիւքիւմէթ տիր:

Պու եօլտա շու մէսէլէ մէյտանա կէլիյօր քի էօյլէ իսէ Ամէրիզաաաքի Գաթօլիք րահիպ-լէր Ամէրիզա սիթիզինի մի սայլաճազլար, եօզսա Փափալի տէվլէթին, Վաթիզանըն մը սիթիզինլէրի տիրլէր:

Պունա Գաթօլիքիլին օրկանը օլան պիր կազէթա շու սուրէթլէ ճէվապ վէրմիլ տիր:— Վատիզան իլէ իթալիա արասընտա շու անլալըլ վար տըր քի իթալիալը Գաթօլիք րահիպլէրտէն Վատիզանըն խըտմէթինտէ պուլունուպ Վատի-զանտա իգամէթ էտէնլէր վէ եալընըլ անլէր Վատիզանըն հիմայէսիտէ օլաճազլար տըր: Պու հալտա Փափա Ձինտէքի միսիօնէրլէրի տէ քէնտի հիմայէսի ալթընտա թանրմըլ օլապի-լիլ:

ՄՈՒԻՍԱՊԷՐԱԹ

ՔԵՕՐ ՊԱՂԸՐՍԱԳ ԻԼԹԻՀԱՊԸ

Պաշարըմըլ իւզէրինէ թէմօզլէսին գըլըճը կիպի ասըլմըլ տուրան պիր պէլա տա պու քէօր պաղըրսազ իլթիհապը տըր: Իիթիյարտան չօ-ճուզա գատար հէր քէս իսմինի էղպէր պիլիլ, էփէնտիսիթիա: Տէտէլէրիմիլ իսմինի ճիսմինի տէ պիլմէզլէր իտի: Պին թանէտէ պիր իքի ա-տէմ էօլսէ պիլէ օլ պիրլէրի գօրգուսուգ եաշար-լար իտի: Պու իլլէթ քէշֆ օլունուպ ամէլիյա-թը պաշատը պաշալալը պիր չէօհրէթ քէսպ էթտի: Պաղըլարը իշիւն ատէթա մօտա հալինէ կէլտի: Էփէնտիքսիմի չըզարթտըմ, հօլունտա իֆ թիլաար էյլէմէյէ պաշատըլար: Մօտա քէֆին տէ օլսա հէր քէս պիրէր թանէ ալմազա դօշար: Սէօղ արամըլտա տօզթօրլար տա օնու զիյատէ լէքլամ էյլէտիլէր:

Քէօր պաղըրսազ ինճէ վէ գալըն պաղըր-սապարըն պիրլէշտիլի քէօչէտէ իքի փարմազ գատար ուզուն վէ գուրչուն գալէմ գալընլըղըն-տա պիր պօրու տըր քի իշէրիսի պաղըրսազա աշըլըր վէ ուճու գափալը տըր: Պու գըլմ օթ իէյէն հայվանլարտան գալմա պիր միւրաս տըր քի ինսանտա պիր խըզմէթի եօզ տըր, եինէ տէ պիր էսէր հալինտէ գալմըլ տըր: Պու ուճը գա-լիալը պօրու իշիւն պաղըրսազտան մատտէլէր կիրիպ օրատա իլթիհապ մէյտանէ կէթիւրիյօր:

Պու իյթիհապ չօգ տէֆա պիր Եօլ իլէ տաղըւր-
յօր: Պագէն ճիրահէթ հափըպ՝ օրատա պիր
չրպան օլույօր: Պագէն տէ քէնտիսի կանկրէն
օլույօր:

Ճիրահէթ հափըլտրդտան սօնրա թապիաթ
էթրաֆընր հափըլտրըպ՝ պաղըրսագլարտան
ալագասընր քէսիյօր պէօյլէճէ առի պիր չըպան
հալինէ կէլիյօր: Եախօտ էյէր պաղըրսագլար
ալագասընր աչըլըր իսէ պաթն իյթիհապը (փէրի-
թօնիթիս) պաշլալըպ նէթիճէսի վէլիմ, օլու-
յօր: Իւթէ հէր քէսի գօրգուտան փաթլամագ
մէսէլէսի պու տրր:

Թապիաթ պու կիպի պիր մուխաթարալը
իւթիյաթսըղ օլարագ պրագմամըլ տրր: Նէրէ-
սէ իյթիհապ պաշլար իսէ օրալա Փաղլա օլա-
րագ օնու էմիպ տաղըրտաճագ մաստէ կէթիլըր
Եախօտ պիր չօգ հափըլտրդտաճագ մաստէ Ե-
թիլաթիպ՝ էթրաֆընր սարար վէ պաղըրսագ-
լար իլէ ալագասընր քէսէր: Պու սէպէպտէն թէհ
լիքէ վէ վէֆիյաթ հէր քէսին զանն էթտիլի դա-
սար տէյիլ տիր:

Նիւ Եօրքտա վէրիլէն սթաթիսթիքէ կէօրէ
էփէնտիսիթիստէն էօլէնէր պիր միլիօն էհա-
լիտէն 129 թանէ տիր: Երգալիօտա պիր միլիօն
էհալիտէն 149 վէֆաթ էարիյօր: Պօսթօնտա
Սիթի Հօսփիթալտա էօլէնէրին 100աէ 2¼ պու
իլլէթտէն տիր: Ալամանիա վէ Ավսթրիատա ի-
սէ տահա էքսիք Եանի Եիւզտէ Եարլմ տըր: Պու
դատար աղ պիր վէֆիյաթ նիսպէթիլէն կէօրէ է-
հալիյէ վէրտիլի տէհէթ չօգ պէօյիւք տիր,
չիւնքի պիր վէֆաթ օլտա ալէմ իշիտիյօր:

Էփէնտիսիթիսի նասըլ թէչիսի էթմէլի:
Էվվէլա Թիւրքէտէ գուլլանըլան իսմինի սէօյ-
լէյէլիմ վէ կէօրէճէքսիլիղ քի Լաթիլնէտէն
տահա կիւճ տիր: Իլթիհապը տուտը ալլերի:
Տուտ գուրա տէմէք տիր քի հաղիգաթէն Եէր
գուրտընա պէնգէր:

Գարնըն սաղ թարաֆընտա աչաղըյա տօլ-
րու պիր աղըր պաշլար: Աղըր Եօգարը միտէյէ
տօղըրու ուզանըր: Խասթա գուսմայա պաշլար,
ինդիպաղ օլուր, տէրէճէ ի հէրարէթ Եիւքսէ-
լիւ, 102-103, տահա զիյատէ Եա էքսիք օլուր:
Գարնըն սաղ թարաֆընտա պատըղընտա աղըր
հիսա էտէր, նապղ 100աէն 120յէ Եա զիյատէյէ
չըգար: Պուլար իլք ալամէթլէր աիրլէր քի
չիտտէթիլէն կէօրէ արթար էքսիլիւ: Էն պէօյիւք
կիւճլիւք պուլու պաշլա տիւրլիւ խասթալը-
լարտան թէֆըրիղ էթմէք տիր: Գարա ճիյէրտէ
Եա պէօյրէքլէրտէ թաշ օլմասը տախի պու կի-

պի ալամէթլէր վէրիւր: Գարա ճիյէրին աղըրը
սաղ օմուղտա հիսա օլուլուր, պէօյրէքլէրինքի
աչաղը Եուլուրթալարա վէ ալագլարա տօղըրու
կիտէր:

Գատընլարտա թէչիսի տահա կիւճ տիր:
Ձիւնքի րահմտա Եուլուրթալարա կիտէն պօ-
րուլարտաքի իլթիհապ, Եա Եուլուրթալարըն
իլթիհապը տա ալին աղըր վէ իշարէթլէրի կէօս
թէրիւր: Եու վար քի գարա ճիյէր վէ պէօյրէք
թաշլարընտա տէրէճէ ի հէրարէթ չօգ Եիւքսէլ-
մէկ: Իմտի տօղթօր էթրաֆը իլէ մուսայէնէ է-
տէրէք վէ թէճըրիւպիսի իլէ գարար էտէր:

Չօգ տէֆա պաղըրսագլարտա օլան պիր
խասթալըղ, սանճըլար պու իլլէթ իլէ գարըլ-
տըրլըյօր վէ փէք չօգ վուգու պուլմուլ տըր քի
Էփէնտիսիթիս տէյու գարն աչըլմըլ վէ հէչ պիր
չէյ պուլուլմամըլ տըր:

Պիր խասթալըղ տահա վար տըր քի պուլու
պէնգէր, Եանի պաթն վէրէմի, Թիւպըրգիւօ-
սիս Փէրիթօնիսիս: Պու իլլէթ կէնճէրտէ օ-
լուպ, աղըր, հէրարէթ, ինդիպաղ, թէր, պա-
ղէն գուսմագ կիպի թամ ալին ալամէթլէրի
կէօսթէրիւր: Եէօյլէ քի պու նշանլար կէօրիւ-
լիւր կէօրիւլմէկ՝ էփէնտիքս տէյուպ աչմագ
տօղըրու տէյիլ տիր:

Նասըլ թէտալի էթմէլի տիր:

Պէօյլէ սըրալարտա թէլաշա տիւչիւպ՝ հէ-
ման քէսիպ՝ աչմագ տօղըրու տէյիլ տիր: Էվվէ-
լա պիրտէն զիյատէ իթիմտա օլուլուր վէ թէճ-
րիւպէքսար տօղթօրլարըն Ֆիքրի ալլմալը
տըր: Չօղլար պու փաթլամա սէօղիւնտէն օ գա-
տար տէհէթէ կէլմիչէր քի հէման քէստիրմէք
թարաֆտարը տըրլար: Տօղթօրլարտան պաղը-
սը տա մմէլիյաթտա օլաճագ շախսի մէնֆաա-
թը հիսապա ալարագ հէման աչմագ Եօլուլու
թուլթարլար:

Իլք տէյէճէյիմիղ շէյ թապիաթ Փուրսաթ
վէ վագթ վէրինիղ: Թապիաթ օ իլթիհապ իլէ
դալլըյա պաշլար Եա տաղըրը Եա էթրաֆընը
մուհասէրէ էարիպ՝ զիյանսըղ հալա կէթիլըր:
Պուլու Եալմագ իշիլն վագթ իսթէր, էն աղը
48 սաաթ վէ տահա զիյատէ վագթ լաղըմ տըր:

Պաշլա պիր ճիհէթի տահա վար: Թապիաթ
հէր նէրէտէ պիր իլլէթ Եա զէհէր վար իսէ օ-
նա գարըլ վիճուլի տալանտըրմագ իշիլն գան
տա պիր միւտաֆաա գուլվէթի հաղըրլար: Իմ-
տի պիր թարաֆտան Եալըլտըրըպ՝ մուհասէ-
րէ էտէրէք վէ տիկէր թարաֆտան գանտա թէ-
տաֆիլի գուլվէթի փէյտա էտիպ՝ թապիաթ

հազար օլտնա դատար ամէլիյաթա պաշլամադ տօղրու տէյիլ տիր: Աթէշ եէնի պաշլամը իբէն փէնճէլէյի աջմայա պէնգէր քի պիզէն չօդ տէֆա խայրտան զիյատէ շէրբի մուճիպ օլտն- յօր: Սէրին պիր Ֆիքր վէ սապր իլէ թէտավի էթմէք վէ պէքէմէք էն քեար ը ազիլ տիր:

Ալամէթլէր պաշլար պաշլամադ խասթա հաթաղա դօնուլուր, խաֆիֆ պիր հօլ իլէ պա- ղըրսաղլար թէմիզլէնի վէ պաթնըն իւզէրինէ պուզ թօրպասը դօնուլուր տիզգաթ իլէ պէք- լէնիլմէլի տիր: Եիւզտէ 90ր ամէլիյաթսրզ շի- ֆա պուլուր: Նատրիէն վուզու պուլան փաթլա մադ հանի իշէրի աջըմադ թէհիլքէսինի կէօղէ ալմադ իւք պիր իքի կիւն իշիւն տահա էմին պիր թարիզ տիր: Պիզ շախսէն պիր գաշ վա- գաալար զիքը էտէպիլիլիլի քի տէրէճէ ի հէ- րարէթ 103, 104, նապզ 130 օլմուշ վէ գուվ- վէթլի թարգտա, շիմտի աջըմալը տէյու խո- տիա օլտնմուշ իբէն՝ հիշ տէյիլ 48 սաաթ թէէ- իրի ճիհէթիլի իլթիզամ էտէրէք՝ խասթալար գուրթուլուր: Հէր շէյտէ օլտուզու կիպի թէ- լաշ (խուհալ) չօդ թէհիլքէլի պիր մէսլէք տիր:

Շիֆա թապիթա մախսուս տր: Օնա ֆուրսաթ վէրինիլ:

Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

ՄԻԼԼԵԹԻՄԻԶԻՆ, ՊԱԳԸՅԵՍԻ

Գ.

«ՃԷԼԵՆՈՒՄԷ ԷՆՈՒՅ»

«Առաքելական իման իզրարը» էֆէնտիմիլին Աւագ Ուրրաթ ագչամը իլէ Զատիկ սապահը ա- րասընտա բուհէն նէ մէվզիտէ օլտըղընը թարիֆ էթմէք պապընտա պու խարիզ իւլ ատէ թապիրի գուլլանըյօր: Թապիր քէնտիսի բէսուլի պիր բիսալէյի իմա էտիյօր, քի օրատա անըն թէֆ- սիրի չէթին օլտուլ, Յիսուսա համլ էթտիլի թէճ րէպէ ի գաթիլէ տախի ազլ ու խարաքըմըլտան պիլ քիւլլիլէյէ էօթէյէ տիւշէր:

Միլլէթիմիլին թարիխինտէ պիր տէվրէ վար տըր քի անը լալըղըլլէ թափսիֆ էթմէք իշիւն այնի իսթիլլահը իսթիզրադ էթմէյէ մէճ պուր օլտնյօրըլ: Պիզ ճիւմէթէն ճէհէնէմէ էնտիք, վէ ուճտան ուճա անըն իշինտէն կէչ- տիք: Մասուլուլ Յիսուս, ճէհէնէմէ էնտի իսէ, օրատա նէ՝ հափտըղընը պիլմէք պիպէ վէրիլ- մէմիլ տիր: Մասուլուլ պիր գափմ՝ գէմինտէք

ճէհէնէմէ էնէրսէ, նէ՝ օլտըր, իշթէ պուշը ան- լատըզ վէ թէճրիպէտէն գալնալան պիլիլի իլէ պիլիլպ անլատըզ:

Թիւրք՝ Ալման իթթիհատընա սիլահատաջ օլարագճիհան մուհարէպէսինէ գարըշտը, վէ այնի կիւնտէ անըն էլի ճէհէնէմին գափուսը- նը ալազլարըմըզ էօնիւնտէ աշտը: Էնվէր վէ Թալաաթ պէյլէր էրմէնի գափմընըն սըրֆ վիւ- ճուտը քէնտիլէրին փլանընըն իճրասընա էնկէլ օլտըր տիւշիւնկիւսիլլէ՝ իւք կիւնտէն Հայաս- տանը Հայալարտան թէմիզլէմէք գարարընա կէլ տիլէր: Ալմանիա սէֆիրի Հէրը Ուէնկընհայմ պիր կիւն Ամէրիգա սէֆիրինէ՝ «Հէմ էրմէնի- լէր, հէմ Թիւրքլէր պիլիլքտէ պու տիյարտա եաշալամաղլար: Իքինին պիրի տէֆ օլմալը» տէտի: Էօյլէ տէ օլտու: Քէնտիսի իլէ տէվլէթի պէյին (պրէյն), էնվէր-Թալաաթ էքիզլէր իլէ տէվլէթլէրի էլ (հէնտ) օլտուլար, վէ էրմէնի- յի թա ճէհէնէմէ էնիւրմէյի գարար վէ թազ- տիր էթտիլէր:

Էօյլիւմ սիճիլի 1915ին պահարընտա իճրա- յա դօնուլուր, վէ ճիւնիլէն հազրան թէտպիր վէ սօղուզ գանըլըզ իլէ իճրա էտիլտի: Փրօկ- րամ՝ պիրի տիկէրինտէն տէհէթլի պիր գաշ մէնգիլլէրտէն կէչտի:

Իւք իշ Հայ ապէրլէրի Օսմանլը օրտու- սրնտան թէմիզլէմէք օլտու: Բիւթպէ վէ սի- լահարըր ալընտը, լամէլէ թապուրը մէվզիլինէ թէզլիլ էտիլտիլէր, վէ օրտուկեհատան ուզադ նօգթալարտա կէօյա հօլ եափմաղա կէօնտէրիլ- տիլէր: Հազիգաթ ը հալտա էօլմէյէ կիթտի- լէր: Գըլըճ վէ գուրչունա եէմ օլտուլար:

Մըրա շէհրի Հայալարա կէլտի քի պուշլար սինն հա ախէր պիր աճիլլիք սէպէպիւնտէն ա- քիլլէյէ ալընմամըշլար իտի: Պուշլարա խի- թապէն՝ ճիւմլէ սիլահարընըզ հիւքիւմէթէ թէսլիմ էթմէլիսինիլ էմրի նէշը էտիլտի: Պա- ղըլար տէրհալ թէսլիմ էթտիլէր, վէ թէրէտ- տիւստիլ իթաաթլարընա միւքեաֆաթ օլմադ իւզրէ յիւզափոխական տէյու իթթիհատ օլտ- նարազ՝ շէտիտ ճէզայա չարիւլտըլար: Ախէր- լէր հա իթաաթ էթմէտիլէր հա տա թէրէտ- տիւտ էթտիլէր, պէօյլէլէր հապա էտիլիպ՝ մահ պէստէ ճէհէնէմ իսքէնճէլէրի իլէ իսքէնճէ- լէնտիրիլտիլէր: Պաղըլար տա սիլահարըն հիշ օլմատըղընտան պիր շէյ թէսլիմ էտէմէտիլէր, պէօյլէլէր տէֆ ի շէրը խաթըր իշիւն Թիւրք գօնչուլարտան փարա իլէ սիլահ սաթուն ա- լըպ՝ թէսլիմ էթտիլէր, վէ պուշնա պէտէլ տէվ-

լէթէ իրիյանէթլէրինտէն տօլայը սէհչէթլի ճէ-
ղալար չէթտիլէր:

Պոռ իբի պէլալարտան գուրթուլանլար, եւ
նի գարը վէ չօճուզ վէ իրթիյար թագրմը, տա-
հա հիլլէթլի պիր պէլայա, եանի մուհաճէ-
րաթ աֆէթինէ օղրատըլար: Իսթանպօլ, Հա-
լէպ, վէ պիր էլին փարմաղլարընտա սայըլա-
ճագ տէրէճէ աղ օլան պիր գաչ մահալլէր միւս
թէնա օլարագ, մէմալիքին հէր գըմընտա
չհրլէր, գասապալար վէ քէօլլէր Հայ սէքէնէ-
լէրինի թարտ էթտիլէր: Տուլ գարըլար, կէնճ
գըլլար, սապի չօճուզլար վէ փիւր փիւրիմ իր-
թիյարլարտան միւրէքքէպ օլան ազիմ գաֆլա-
լար՝ էվ, պարզ, գախիրէ, միւր, հէր չէյի ար-
գատա պրագըպ՝ խանէ վէ եուրտարընտան ֆի
րար իլէ ճանաւար ժանտարմալարըն տէլալէթի
այթընտա ուղագ չէօլլէրէ տօղրու եօլա բէվան
օլաուլար: Ժանտարմալարըն ագտէմճէ եօլա-
տըլարը խապէրէ իթթիպաէն Թիւրք քէօլլիւ-
լէր վէ Գիւրտլէր հէր եէրտէ գաֆլայը իսթիզ-
պալ էթմէլէրիլէ, կէնճ դարըլար, խուսուսէն
գըրլար անլէրին մէվէտալթինէ իհալէ էտիլ-
տի: (Պոռ կիւն Թիւրքիւն տայաղընը եէյէն
Գիւրտ օլ գէման անըն էլինին ալէթի իտի):
Փէք չօղլար աճլըզ, սուսըղլըզ վէ եօրղունլը-
զա թագաթ կէթիւրէմէյէրէք, եօլ քէնարընտա
տիւշիւպ էօրտիւլէր, միւպարէ՛ք, էօլիւմ: Յու-
նիս 1տէ խարփութտան իւշ պին քիշի եօլա չըգ-
տր. օն պէշ կիւն սօնրա սաղ քիմսէ գալմատը:
Սիվաղ ճիհէթինտէն 18,000 քիշիլի պիր գաֆ-
լա՝ 70նճի կիւնտէ պէս 150 քիշի սաղ օլարագ
Հալէպէ կիրտի:

Գաֆլալարըն պիր չէհրէ եւ չէհրվարի պիր
մահալա միւթէվէճճիհ օլմասը նատիրաթտան
իտի: Փուսուլտ ալլիւմուլմ չէօլ թարաֆընը
կէօսթէրիյօր իտի: Վէ օրատա տա մահալ ը
մագսուտ իբի նօգթա, եանի՝ Բաս-էլ-Այն իլէ
Տէր Զօր իտի: Եիկիրմի պին սէքէնէսի վէ աղ
չօգ եագըլըզը պիր մահալ թանըլան Տէր Զօր
չէհրինի տէյիլ՝ իլլա անըն դարչըսընտա, նէհ-
րին օլ պիր թարաֆընտա, Թրաթ իլէ խապուր
նէհրլէրինին արասընտա միւսէլլէս չէքլինտէ
Մուսուլա տօղրու ուղանան վասի, սըճագ, վահ
չի չէօլիւ տէմէք իսթէյօրըզ:

Հալէպտէն չարգա վէ ճէնուպա տօղրու Թը-
րաթըն սօլ թարաֆընտա քեաին Բագգայա գա-
տար 200 քիլօմէթրօ Բագգատան տօս տօղրու
ճէնուպա տօղրու Թրաթըն սաղ ճէնահընտա
քեաին Տէր Զօրա գատար 200 քիլօմէթրօ. Թը-

րաթըն սօլ սահիլինտէն պիր աղ չարգա, չօղճա
չիմալա տօղրու Նիզիպինէ գատար 260 քիլօ-
մէթրօ տըր: Նիզիպին՝ էրմէնի թարիխինտէ
Մծրին իսմիլլէ մարուֆ մահալ օլուպ՝ միլատ
ը Իսաուան 149 սէնէ էվվէլ Հայոց թագաւորու-
թիւնտա միւնտէրիճ իտի. չիմտի Թուրքօ-Սիւ-
րիական հուտուտ խաթթընըն Թիւրքիա թարա-
ֆընտա տրը: Թամմ անըն գարչըսընտա, խաթ-
թըն Սիւրիա թարաֆընտա ճաղճաղ չայընըն
իւզէրինտէ Գամըլը գասապասը վար տըր, քի
պու 1,100 խանէլի եէնի պիր գասապա օլուպ՝
պիր պուշուզ սէնէ էվվէլ Մուսթաֆա Բէմալըն
Թիւրքիատան թարտ էթտիլի 700 Հայ ֆամիլ-
եալարտան 400իւ պուրատա եէրէյմիշ տիր: Ա-
նըն դարպընտա խապուր նէհրինին մէնպաընա
եագին պիր նօգթա, եանի՝ Բաս-էլ-Այն և
1915ին Մուհաճէրաթ տէվրէսինտէ Հալէպ ճի-
հէթինտէն տօս տօղրու պուրալարա սիւրիւլէն
80,000 Հայլարըն մագթէլէսի տիր: Գամըլը ի-
լէ Տէր Զօրըն մագէյնինտէ, հէման եարը եօլ-
տա, խապուր նէհրինին քէնարընտա Թէլ Շէտ-
տատիլէ նամ մահալ վար տըր: Իշթէ Հայլարըն
պէօլիւք մաղթէլէսի, ասըլ ճէհէնէլէսի պուրա-
սը տրը:

Տէր Զօր չէհրի Հայաստան վէ Անատօլու-
նըն հէր թարաֆընտան Միջագետէ տօղրու տիւ-
ղիւմ տիւղիւմ սիւրիւլէն գաֆլալարըն մուվազ
գաթ մագարըր օլտու: Չաւալլըլար հաթթա-
լարճա չէօլլէրտէ սէրսէրի տօլաչտըլտան սօնրա
սէքէնէսի, չարչուսը, էվլէրի օլան պիր մահալը
կէօրտիւքտէ ճէնէթէ կէլմիշ կիպի սէվինտի-
լէր: Վէ մուհաճէրաթըն արթըզ. սօն մէնդիլի-
նէ կէլտիքլէրինի գանն էտէրէք, եէրէյմէյէ,
նոֆագա մէնպալարը արամաղա, եէնի մուհի-
թէ քէնտիլէրինի ուլտուրմագա պաշլատըլար:
Հաթթա պաղըլար տիւքիան աչըպ՝ իշ պաշլա-
տըլար: Հայըֆ սէվինէլէրի գարնլարընտա գալ
տը: Ճէնէթ գանն էթտիքլէրի մահալ ճէհէնէ-
մին գափուսը իմիշ: Եօգարըտան կէլէն եէնի
վէ չէտիտ էմը մուճէպինճէ, հիւքիւմէթ անլէ-
րին եուվասընը թէքրար տաղըտըպ՝ անլէրի
նէհրին օլ պիր թարաֆընա նագլ էթտի, վէ օ-
լտսը չէօլիւն տէրինիքլէրինէ տօղրու կիտէն
էօլիւմ սէֆէրինին պիտայէթի օլտու: Պիր
Թիւրք մէմուրըն իգրարընա կէօրէ տէֆթէրին-
տէ իսմէրի մուգայէտ օլան 120,000 Հայլար
ըրմաղը կէչտիլէր: Պունյար պիր վագթ օրա-
տա, Տէր Զօրըն գարչըսընտա, գումլու չէօլտէ,
կիւնէյին սըճաղընտա, աճ, սուսըզ, եարը չըպ

լադ հալտա չօգ կիւնէր գալուլար: Պիւնէրճէ քիչի տալանամայարադ էօլտիւլէր: Թարլա ան լէրին քէմիքէլէրիլէ գապլանտը: Իքի սէնէ ադ-տէմ Ֆրաթ Ֆէվզ էլ ասէ թուղեան էթմէքէ չօգ քէմիքէլէրի սիւրիւքէլիյա՝ կէօթիւրտիւ ի-սէ տէ, տահա եէրինտէ չօգ վար: Պաղըլարր կիւնէլտէն աղարմը, ախէրլէր գում իչինտէ կէօմիւլիւ, ճիւմէսի տէ թիւրքիւն վահէթիւնէ պէլիդ շահիտ օլմադ իւզրէ տուրուլօրլար:

Օրատա էօլմէյէնէր, պէլքի 100,000 քիւլ գատար, չօգճա դարը վէ չօճուգ թագըմը օլ-մադ իւզրէ, հալըն ալադ, հարը չըպլադ, կիւն-լէրճէ հիւրիւլէրէք 120 քիւլմէթրօ պուտը մէ-սաֆէտէ վազը թէլ Շէտտատիյէյէ կէլտիլէր: Օրատան էօթէ կիւնէն օլմադը: Այլարտան պէ-րու չէքտիքէլէրի իսքէնճէլէր, վէ գէմինի էօմր հօլճըլըր օրատա խիթամա կէլտի: Սօն մէն-գարէ չու: Թիւրք ժանարմալար իքի խաթթ տիւզիւլտիւլէր, վէվալըր դարըլար ճիւմէթէն չըպլատըմը օլարադ իքի խաթթըն արասըն-տան հիւրիւլտիւլէր, խաթթըն ուճընտա տուրան իքի ճանալարլար անլէրի խանչէրին պիւր տար-պէսիլէ պիւրէր պիւրէր էօլտիւրաիւլէր: Գուլու լար լաչէլէր իլէ տօլտու: Պիւր դըսմընը տա հը-զըն հափըպ կազ հաղը տէօքէրէք հագտըլար: Պէրիտէ գալանլար իսէ չաղլայան խապուրըն իչինէ աթըլըպ Ֆրաթըն ազընթըննա գաթըլ-տը: Արթըզ պուրատա փէրտէ էնէր:

Արապլար վազաալը ունութմամըլար վէ կէլիպ կէչէն հօլճըլարա նազլ էտէրլէր:

Պու սաթըլարըն միւլէլիֆի կէչէն հազ Պատ. Սիսակ Մանուկեանըն ըլֆաղաթըլէ օլ մահալլարը գիյարէթ Ֆուրսաթընա նաիլ օլ-տու: Չէօլիւն Ֆուրուս կիպի եանան սըճաղը մէնդարէլէրին միւլէլէմ խաթըրէլէրիլէ պիւրէ չէրէք անըն գալի ճէսէտինի մաղլուպ վէ միւլ-մէհիլ դըլտըլընտա, մէրգում պիւրատէր քէն-տինէ հիւանդապահլըպ տա էթտի: Պիզ իքի հօլ ճըլար պիւրիքտէ միւլէթիմիդին ճէհէնէմինի կէօրտիւլք վէ անըն էլէմէլէրինին միւլարէքէթի-նի պա թէճըրիպէ պիւր ազ անլատըզ:

Մ. Կ. ՓԱՓԱՉԵԱՆ

Ֆրէզնօ

Ֆրանսատա հարպ վազթընտա 641,543 էվ խարապ օլմուշ խտի: Պուլարտան անճադ 3900 իւ հալա հափըլմամը տըր: Պագիլէրի եա-փըլմը տըր:

ՍԻՅԱՍԵԹ

Նէ՛ գալիազ տըր սիյասէթին պէմի չէր քարաֆա օյնաթտըրըր գալէմի, Քիզպ, տէսիսէ, պիւթիւն էսաա վէ մէմի, Ալտատըրլար միլլէթլէրի անէմի:

Սիյասէթտէ վիմտան վէ տին օլամազ, Տօզրու սէօզլէր սիյասէթէ հարամազ, էօֆսիւզ օլմուշ, գանլար ազմըլ ալամազ, Պէս եէթիշսին մագսէտինէ, հարամազ:

Սուլի շարթլարը իմգալանմը վէրսալտա, Քիւլիւֆ պիքէս միլլէթլէրէ մէ ֆայտա, Պօշ շէլլէր տիւր Լօֆարմօլար վէ Լօգան, Սիյասիյուն պումու հագան վէ պօգան:

Ալման վէ Բուս, Թիւրք վէ Պուլղար պիւրէշմիշ, Իթալիանլար Թիւրքիատա եէրլէշմիշ, վէմիգէլուս Քէմալ իլէ էլլէշմիշ, Ճիտտի մի՞ տիւր, սիյասէթէն պու ըէվիշ:

Սիյասէթէ գուրպան կիթտիֆ միլլէթնէ, հարապ օլտու միչէ պաղլար վէ պաղչէ, Սարարտըլար վէ սօլտուլար կիւլ դօնչէ, Չայ էլլէտիֆ մէ՛ տէհալար պիմլէրնէ:

Եուրտլար խարապ, Էուվա ալթ իւսթ հալրու-սուգ,

Էհալիսի իսսիգ չէօլտէ ան, սուսուգ, Էլմէմի՞ մի, վուր վէ էօլտիւր սօրղուսուգ, Շու մէնգարէ մէ տէհէթիլի միկէրսուգ:

Գան սէլլլէրի էօրթտիւ իմսան լաշէսին, Ճանվէր գուրտլար եէտի, Էրրթտը միչէսին, Սիյասիյուն, «Ահ շու գանտան իչէսին», Տէյուպ տահա Էմտիւրմէտի էօֆէսին:

Ֆըրաթ Էուրթը միչէ գըզար, կէլիմլէր, Ֆէրեատլարը, ֆիդանլարը Բիմ տիմլէր, Տէր Չօրտա հէփ Բէսիլտիլէր օն պիմլէր, Գիւլէ տէօնտիւ, Էանտը պիմ պիւր սապիլէր:

Կիլիկիատա կիւլ գալմատը տէվրիլտի, Էլմէմիսթան Էանտը, սէսսիգ Էրիտի, Սիւմպիւլ սօլտու, պիւլպիւլ սուստու էօթմէտի, Նի՞չիւն անէպ ֆիլէկի հիչ սէս էթմէտի:

էրմէնիսին իշի տէյիլ սիյասէթ,
Զիւն տաղլւմըշ հէր քարափա պու միլլէթ:
Զաիփ, ֆագիթ, հէր եերտէ ագալիյէթ,
Վէ չօզլարմա մէմլէֆէթտէ պիր իլլէթ:

Վագ կէչսիմլէր սիյասէթտէ չօլփալար,
Պօլշէվիֆլէր վէ հէփ օլ պիր ֆըրգալար,
Եթէր ագտը ըրմագ կիպի չօգ գանլար,
Կիմէ կիւնտիւզ աղլատըլար ախալար:

Հէր միլլէթին պիր տէրտի վար տէվալը,
Էրմէնիսին պիմ տէրտի վար պէլալը,
Շիրֆէթլէրի խայալ իլէ հալալը,
Ֆագաթ միլլէթ քամ գալպիմտէն եարալը:

Զօգ մահիլիզ, մէհալէթտէ սէրֆէշիզ.
Լափ աթմագտա էլլէր պիրսէ, պիզ պէշիզ,
Պիզ հիշ իֆէն տիւշիւնիւրիւզ չօգ շէյիզ,
Ֆէնա իֆէն տէրիզ ֆի չօգ էյիյիզ:

Թալիմ օլուպ պաաիրէթլի օլալըմ,
Հագիգաթտա եիւֆսէֆ ատըմ ալալըմ,
Եարալարը տիգգաթ իլէ սարալըմ,
Էմտատարըն իմանըմտա գալալըմ:

ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ ՔԵՇԵՆԵԱՆ

Երուսաղէմ

ՄԻՒԹԵՆԷՎԿԻ

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Լօյտ ձօրճ անգամ մը Հայոց վրայ խօսած
պահուն ըստ թէ «Հայերը շատ իւրացի ազգ
մըն են, եւ այս եղած է իրենց դժբաղդութեան
ամենամեծ պատճառը»:

Լօյտ ձօրճի այս խօսքերը որչափ ճշմարիտ են չեմ գիտեր, բայց կայ ուրիշ ճշմարտութիւն մը որ անհերքելի է: Հայը ազատասէր է, եւ այս եղու իր դժբաղդութեան պատճառը:

Վարդանանց պատերազմը մեր ազգային պատմութեան մէջ ամենէն ցայտուն մէկ օրինակն է այն անմահ եւ անջնջի փափաքին խղճի ազատութեան համար: Վարդանանցը տօնելով ուրիշ բան չենք ընել, բայց կը ծանուցանենք մեր ազգային ամենափայլուն մէկ յատկանիշը:

Մեր պատմութիւնը ուրիշ բան չէ, բայց Վարդանանց պատերազմներու կրկնութիւնը: Դարերէ ի վեր այս ազգը կոռներ եւ զոհուներ է

իրմէ շատ դերազանց ուժերու դէմ, խղճի եւ հաւատքի ազատութեան համար: Մեր յանցանքը չէ, որ մենք չըջատուուած էինք վայրենի, տգէտ եւ յետադէմ ազգերով եւ մենք անոնց ամենէն առաջ սիրեցինք յառաջդիմութիւնը: Մեր մեղքը չէ, որ մենք այն խաւար երկրին մէջ անհաւատներու, կոռպաշտներու մէջ ամենէն առաջ ընդունեցինք Քրիստոնէութիւնը: Ահա այն օրէն ի վեր սկսաւ հալածանքը, բռնութիւնը եւ մենք ամէն ատեն ամէն կողմի հետ պատերազմի մէջ էինք մեր հաւատքը, մեր խղճի ազատութիւնը պահելու համար: Վարդան դօրաւարը 60 հազար հոգիով 300 հազարի դէմ կռուեցաւ եւ նահատակուեցաւ: Միշտ այսպէս եղան մեր կռիւները, մէկին դէմ տասը, յիսուն եւ հարիւր: Մենք պարտուեցանք, զոհուեցանք, բայց երբէք վրայ չտուինք մեր գաղափարը, մեր ազատութեան տենչը: Շատ շատ անգամ ներ չնշատաւ գետին ինկանք, քիչ մը հանգըստանալու եւ նորէն սկսելու համար սուրբ պատերազմը:

Եղած են ժամանակներ մեր պատմութեան մէջ, երբ նիւթապէս վայելեցինք տեսակ տեսակ նիւթական բարիքներ, բայց երբէք չընդունեցինք զանոնք իրրեւ կաշառք մեր խղճի պատմութեան: Վարդանանցը կը խորհրդանշէ այս գաղափարը, անոր համար անմեռ հիացումով եւ երախտագիտութիւնով կը յիշենք անոր մէջ յայտնուած անձնութիւնը եւ ազնուութիւնը:

Ժամանակը կրնայ ջնջել մարդկային յիշողութիւնէն այնպիսի մեծութիւններ, որ բիրտ ոյժի կամ պատմական պատեհութիւններու վրայ հիմնուած են, բայց չկրնար սրբել այն դէպքերը, որ խղճի ազատութեան սկզբունքի վրայ հիմնուած են:

Երբ այս օրեր Ամերիկայի մէջ կը տօնուի Լինքոլնի տարեդարձը, որ ազատարարը եղաւ գերիներուն, անոր մեծութիւնը կը կայանայ մարդկային խղճի ձայնին հնազանդելուն մէջ: Անոր իմացական եւ հոգեւոր մեծութիւնն է որ կը դնէ Լինքոլնը մարդոց ամենէն բարձր գիւղին վրայ: Վարդանանցը աւելի մեծ յանգընդութիւն, աւելի մեծ քաջութիւն է նոյնպէս արդարութեան եւ ազատութեան սիրոյն համար կատարուած: Անոր ներշնչումն է որ քաղցրութեամբ կը հնչէ այսօր ամէն Հայուն սրտին մէջ:

Ի՞նչ է մեր մօտակայ պատմութիւնը, շատ անգամ կը փորձուինք ըսելու թէ Հայը ամէն

րան կը վայելէր Թիւրքիոյ եւ Րուսիոյ մէջ: Շատեր կը հարատանային, հանդիստ կեանք մը կը վայելէին, ոմանք բարձր պաշտօններու տիրացած էին, մինչեւ իսկ արքունի պալատներու մէջ զիրքեր բռնած էին: Այս իբրեւ աւելի ուշիմ, աշխատասէր եւ ճարպիկ ազգ մը իրեն համար նախանձելի կացութիւն ստեղծեր էր Հայը կովկասի ասդին կամ անդին: Կային զբոսաւորներ, նախարարներ, իսկ արուեստաւորներ, զարգացումը, կրթութիւնը, յառաջդիմութիւնը մեզի էր, իմաստութիւնով կը կառավարէինք երկիրը: Մինչեւ իսկ կրօնական ազատութիւնը: Ահա այս է որ Թիւրքերը եւ անոնց բարեկամները մեր երեսը կը զարնեն եւ մեզ կը մեղադրեն:

Անոնց դէմ մեր ըսելիքը սա է թէ, առէք այս բոլորը քեզ տուէք մեզի ազատութիւն, խրդճի, գաղափարի ազատութիւն, մենք Վարդաններու ցեղէն ենք:

Մեր յանցանքն է, որ այս փափաքը դրուելու է մեր մէջ, ինչո՞ւ մենք զիտէինք, կը դրնահատէինք ազատութեան քաղցրութիւնը եւ մեր շուրջիները անտարբեր էին: Այս եղաւ մեր դժբաղդութիւնը, զոհուեցանք, գետին ինկանք, բայց նորէն ունինք այս բաղձանքը, որովհետեւ այդպէս ստեղծուած ենք:

Կ'ընդունինք, որ սխալներ գործեցինք: Այն բաղձանքը, որ կը վառէր մեր սրտին մէջ, մեզ մղեց յանդուգն քայլեր առնելու, «Մեր փափաքը մեր իմացականութենէն վեր գնաց» եւ ահա անոր համար է որ շատ տուժեցինք, բայց ասիկա երբէք բան մը չպակսեցներ այն գաղափարի սրբութենէն: Ինչպէս միշտ, հիմա ալ զոհուեցա՞ք ազատութեան սիրոյն համար:

Վարդանը յաղթական է որչափ որ մեռաւ պատերազմի դաշտին վրայ: Վարդանի յիշատակը սուրբ է, որովհետեւ սուրբ նպատակի մը համար չվարանցաւ պատերազմի իրմէ հինգ անգամ մեծ բանակի մը դէմ: Խղճի ազատութիւնը բռնաբարողները պէտք է զիտնան թէ՛ ուշ կամ կանուխ պարտուելու դատապարտուած են:

Ի՛նչ է Րուսիոյ վիճակը, իբր թէ հաւասարութիւն, ազատութիւն կը քարոզեն, իբր թէ ձարական բռնակալութենէ ազատեցին ժողովուրդը: Յեղափոխութիւն, գործաւորներու տիրապետութիւն կը կոչեն զայն, բայց ո՞ւր է խղճի ազատութիւնը: Այսօր ժողովուրդը աւելի ճնշուած է քան թէ ամենաբռնակալ ձարի օ-

րով եւ ուշ թէ կանուխ պիտի պայթի ազատութեան կրակը: Միլիօնաւոր աքսորներ, գնդակահարութիւններ օգուտ մը չպիտի ունենան եւ պիտի իյնան բռնակալ գլուխներ: Մենք պիտի տօնենք Վարդանի յիշատակը իբրեւ մեր ազգային բարձր, ազնիւ գաղափարներուն խորհրդանշանը:

Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

ՃէՆԻ ՊԻՐ ԿԱԶԷԹԱ

Պուքէրէ Մէլիքեան Գումփանիսար Թարաֆընտան Ինկիլիզէ լիսանտա օլարազ «Տիւր Արմիիբն Ռէֆրտ» իսմինտէ այլըզ պիր մէճմուա նէշը էտիլմիշ տիր: Անտէ մուֆիտ պէնտէր, պազը մարուֆ էրմէնիլէր հազգընտա մալիւմաթ, միլլի հայաթըմըզ տաիր տէրս սուրէթինտէ Փըզրէլէր պուլուճուլօր: Ինկիլիզէ սէօյլէյէն կէնճլէրիմիզ իչիւն պու կիպի պիր մէճմուայա պէլլի պիր իհթիյաճ վար տըր: Իւմիտ էտէրիզ քի պու ուզուն միւտտէթ տէվամ էտիպ միլլէթտաշլարըմըզըն պու իհթիյաճընր քէֆէ խրոմէթ էտէճէք տիր: Մուվաֆֆադիյէթ թէմէննի էտէրիզ:

Իւք պէնտէրինին պիրիսինտէ Մ. Մօրկընթօնըն Նուպար Փաշա հազգընտա օլան էֆփարաը տէրճ էտիլմիշ տիր: Միւմաիլէյհ տէմիշ տիր քի.—

«Թիւրքիտա օլտուղու կիպի Մարտա տաիրի գալիթիլասիճն ուսուլունըն սուի իսթիմայը նէթիճէսինտէ էճնէպիլէրին տալալարը պիր հէրճ ու մէրճ հալա տիւլմիշ իտի: Լաքին Մըրրն իարիճիյէ նազըրը օլան Նուպար Փաշա սէֆիզ սէնէ էճնէպի տէվլէթլէր իլէ օլրաշարազ էօյլէ պիր եօլ պուլտու քի սարը հազըր տիլիւմաթլըզընտա փէք փարազ պիր սահֆէ թէշփիլ էտէր: Նուպար փաշանըն պասիրէթի, տուրէնտիշ հիքմէթի, եօրուլմազ պիլմէզ գուլլէթի պու սըրատա անը տիլիւմաթլար արասընտա էն էօնտէքի սըրայա գօր: Փաշա նիհայէթ տէվլէթլէր իլգամ էտէրէք, անլէրին վէ Մըրր հիլքիւմէթիինին միւմէսիլլէրինտէն իպարէթ պիր մուլիթէլիթ մէհէմէթ թէշփիլ էտէրէք՝ պու միւլքիլ մէսէլէյի հալլ էյլէտի:

Թիւրքիայա կէչէն սէնէ կիտէն Ամէրիզալը սէյիահշարըն սայըսը 100տէ 60 էքսիք իմիշ: պու եիւզտէն տիւքեանճըլար վէ պիլթիւն չէհր զիյան չէքմիշ տիր:

ՄԻԼԼԵԹԼԵՐԻՆ ԱՐԹՄԱԳ ՆԻՍՊԵԹԻ

Աթիտէքի ճէտվէն էլըօփա միլլէթլէրինին հէր սէնէ 1000 նուֆուսա նիսպէթլէ գաչ նուֆուսա արթուրղընը կէօսթէրիր:—

Ինկիլթէրրա 1000տէ 3, Իրլանտա 5.2, Նորվէկիա 6.1/2, Ալամանիա 5.3, Հօլանտա 12. Սփանիա 11, Իթալիա 9, Եռնանիսթան 16.1/2, Պուլղարիա, Բուսանիա 15.1/2, Բուսիա 21.1/2, Յրանսա 1:

Պու հիսապ իլէ Ալամանիատա 70 միլիօն է— հալի սէնէվի 370 պին արթըյօր, հէր 7 սէնէտէ 71/2 միլիօն տահա արթաճապ տըր:

Բուսիա էհալիսի սէնէտէ 3 միլիօնտան զիյատէ արթըյօր: 20 սէնէտէ 65 միլիօն տահա զամ օլուպ, 210 միլիօն օլաճապ տըր: Եսխօս պու հիսապլէ 35 սէնէտէ 300 միլիօն օլաճապ տըր: Իշթէ տիւնեա իշիւն էն պէօյիւք թէհլիւք վէ տիւլիւնէճէք մէսէլէ պու տըր:

ԳԱՆԱՏԱՆԸՆ ԵՒՆԻ ՎԱԼԻՍԻ

Իրլանտատա Գիլքէնիտէ պէօյիւք պիր Լօրտուլդ թէվէրրիւս էթմիշ պու զաթըն պիր գաչ սաթըր իւնվանլարը վար տըր: Պարօն, Փօն սօնպի, Ըրլ ալ Պէսպօրօ, Վիսգօնթ Տըն Գանան, Վեր. Պրապազօն Փօնսօնպի, վէ զայրի:

Իրլանտատա պիր չօք միւլլէր վէ սէրվէթ միրաս ալտըղը կիպի պէօյիւք Մարկալին Փապ ըրիգասը վար: Ճէնուպի Աֆրիգատա կէնիշ էլմաս մատէնլէրի, Պրաղիլիատա շմէնալթէր վէ պաշգա չօք սէրվէթ մէնալարը վար տըր: 200 սէնէլիք պու Փօնսօնպի խանէտանը սախիմ գըրալ սէրայընա ալապատար օլմուլլար: Վիլթօրիա ղէմանընտա պիրի խաղինէ ի խասա նապրըր իմիշ: Գարըսը Ֆրանսըղ օլուպ՝ Պարօն տը Նէօֆիլիդին գըղը վէ վարիսի իմիշ: Գանատատա պիր չօք Ֆրանսըղլար վար քի անըն պու մէմուրիյէթէ թայինի խօշլարընա կիտիյօր:

ՈՒՆՍԹԸՆ ԶԸՐԶԻԼ

Ինկիլթէրրանըն էն մէհուր սիյասի աաէմլէրինտէն պիրի, զայէթ աղըլը, Փաալ, խաթիպ, քէսքին լիսանը իլէ տախիմ հիւճմ էտէն փարլամէնթի կիւլախիւրէն, տօսթլարընը տիւլմէնլէրինի տինլէտէն պիր զաթ տէյու թարիֆ օլուսուլյօր, եաղընտա պաշ վէքիլ Մապտօնալտը «քէմիքսիլ պիր աճայըպ» տէյու թարիֆ է—

տիպ՝ Հինտիսթան մէսէլէսի իշիւն մուհաֆա— զաքիարլարտան տա այրըլտը:

Կէնճլիլիտէ Հինտիսթանտա սիւվարի զապիթի մէհուր փօլօ օյնայան իքէն Սուտան սէֆէրինտէ Լօրտ Բիշնէր մայէթինտէ զապիթ, Գուպատա Սփանիալըլար իլէ, Պօէր մուհարէպէսինտէ հարճ մուխապիրի, օրատա հարպ էսիրի օլուպ՝ աճայըպ եօլլար իլէ գաչմըշ: Հարպ ր ումումի պաշլատըղընտա պահրիլէնին պիրինճի Լօրտը հալինտէ տօնանմայր հաղըրլտըր: Չանապ զալէ սէֆէրինի թէրթիպ էտէն. միւլլիֆ, զաղէթաճը, քէսսամ, թաշ տիւլար Խափուճուսը Ամէրիկանըն Բուլղէթլիլին պէնղէր հէր թարաֆլը պիր ատէմ: Երիտի սիյասի էօմր տէն չէքիլմիշ հալտէ տիր:

ԶԷՔԻ ՊԻՐ ԳԵՓԵՔ

Պիր գաչ քէօփէք Նիսկարա ճէնտէլինտէն պիր աղ եօգարլտա ըրմաղըն քէնարընտաքի պուլ իւղէրինտէ օյնայօրլար իտի: Պիր տէ պուլ զըրըլըպ ըրմաղըն իւղէրինտէ ճէնտէլէ տօղրու եիւղմէյէ պաշլատըր: Գէօփէքլէրին իւշիւ չապալարպ զըլըյա եէթիշտիլէր իսէ տէ, տէօրտիւնճիւսիւ եիւղէն պուլըն իւղէրինտէ գալլալ աշաղը տօղրու կիթմէքտէ իտի: Գըլըտաքի քէօփէքլէր իւրիւյէրէք քէնտի արգատաշլարընր սուլա աթըլըպ գարայա կէլմէսի իշիւն գանալըմաղա չալըշտըլար իսէ տէ, զէվալը քէօփէք չալըրտըղընտան նէ Խափաճաղընը պիրմէյօր իտի: Նիհայէթ գարատաքի քէօփէքլէրտէն Փրէնս իամինտէ պիրիսի քի պիր փօլիս քէօփէյի իտի, սուլա աթըլըպ՝ պուլա եէթիշտի, վէ պուլ իւղէրինտէքի արգատաշլըն տիւլէրի իլէ չէքիպ սուլա տիւլիւրտիւ վէ իքիսի պիրլիքտէ եիւղէրէք գարայա եէթիշտիլէր:

ՐԱՀՆԻՒՄԱՆԸՆ ԻՆԹԱՐԸ

Բահնիւմայա ապօնէ պէտէլի կէօնտէրմէլէր քէնտիլէրէ իլմ ու խապէր կէօնտէրմէմիլի արղու էտիյօրլար: Լաքին պիլ էտրէսլէրին Խաննտա կաղէթանըն տէվամ էտէճէյի միւտտէթի իշարէթ էտիյօրլու: Պու թարիխի՝ ապօնէլէրիմիլ իլմ ու խապէր մանասընտա ալաճաղլար ալըր: Մէսէլա էկէր ատրէսին Խանընտա Dec. 31 եաղըլմը իսէ պու տէմէք տիր քի օլ քիմսէ պու սէնէ իշիւն ապօնէ պէտէլինի թէյտիյէ էլլէմիշ տիր:

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Մ. Ամերիգա Տօնանմասը իբր զըսմա թագ սիմ օլունուպ՝ պիր զըսմը Փաննամա գանալընա հիւճմ էյլէտի, տիկէր զըսմը միւտաֆաա էյլէտի: Պու մանօվրատան անլաշըլըյօր քի գանալըն մուհաֆադասը թէմամ իմիշ:— Գօնկրէս եէնի տօնանմա իշիւն հիւքիւմէթին թալէպ էյլէտի 28 միլիօն թախսիսաթը դապուլ էթմէտի վէ շիմտիլիք թէէթիւր օլունտու:— կէչէն սէնէ Նիւ Եօրքտա դէհըրի իշիլտէն էօլնիլէրին սայըսը 625 քիշի օլմուշ ալը: Իշիլի եասադ օլտուղունտան հէր քէս էլինէ կէչէն շէյի իշիյօր:— Մ. Ամերիգա պանդասը իֆլասիլէթինտէն տօլայը միւտիլիլէրտէն եէտի թանէսի հիլէլի տէյու իթհամ օլունտուլար:— Գօրազոտան վէ զըթըլգտան փէրուշան էհալիլէ իսթիգրադ վէ իսնէ վէրիւմէք իւզրէ 69 միլիօն տօլար Գօնկրէս թախսիսաթ գարար էթմիշ տիր, Բէիս Հուվըր պունա մուխալիֆ իսէ տէ վէթօ էթմէյէճէք կէօրիւնիլյօր:— Նիւ Եօրք պօրսասընտա կէչէն հաֆթա գարֆընտա էփէյի եիւքսիւմէք օլմուշ ալը:

Ինկիլթէրրա: Մագտօնալտ Պաղէսթին մէսէլսի իշիւն եէնի պիր պէյաննամէտէ պուլունուպ՝ Եէհուտիլէրի մէմնուն էյլէտի: Պու տէֆա էվվէլքի պէյաննաթըն զըտտը օլարադ Եէհուտիլէրին Պաղէսթինտէ էմլաք ալմասընա մանի օլմայաճաղընը, մուհաճիլլէր արաղինին իսթիսալընա կէօրէ կէլէպիլէճէքլէրինի, Պաղէս թինին Եէհուտի եուրտը օլաճաղընը վէ Եէհուտիլէրին Եէհուտի ամէլէ գուլլանմաղա հազգը օլտուղունու գապուլ էտիյօր: Պու Ինկիլթէրրա գապինէսի իշիւն պիր թիւճաթ ալը քի տիւն եա Եէհուտիլէրինին վէ Ինկիլիդ մուխալիֆ Փըրգալարըն սայէսինտէ ֆիւթիւհաթ գազանըլ մըշ ալը:— Մաքտօնալտ գապինէսինին մէտիֆ գանունը քի փարլամէնթտէն կէչտի իտի, Լօրտլար Գամարասընտա թէտտ օլունմուշ ալը: Իշիլլէրին սիկուլթասը գանունը իսէ 218է գարշը 279 լէյ իլէ փարլամէնթտէն կէչմիշ տիր:— Ամէլէ Փըրգասընտան Մօլլէյ եէնի պիր Փըրգա թէշքիլ էթմէք թէչէպպիւսիւնտէ տիր: Պունա ազատականլարտան վէ մուհաֆադաքեարլարտան տա իշիլիք էտէնլէր օլաճադ ալը: Պու պիր նէվ ֆաշիսթ պիր Փըրգա օլաճադ քի փարլամէնթին սէլահիլէթինի թահտիտ էտէճէք, հարապ պօրճարընը վէ կէօմրիւքլէրի թէտտ էտէճէք, պիր նէվ տիգթաթօրլը թէչսիս

էտէճէք տիր:— Ինկիլիդ խարիճիյէ նազըրը էնտարսըն պիր նութգ էտիպ կէլէճէք հարպըն տէհէթինի, թէյարէլէրին շէհրլէր խարապ էտէճէյինի թարիֆ էյլէտի վէ ճիւմէլէ էհալիլէր ույանըպ՝ հարալը մէն էյլէմէլի տիրլէր տէյու Փիքը պէյան էյլէտի: «Էվվէլքի հարպտա զըսմէն էօլտիլլէրլյօր իտիք, պու տէֆա թօփտան զըթալ օլաճադ տըր, վէ քիմսէ հարապ գանուն գօյամայաճադ տըր» տէմիշ տիր:— Ինկիլիդ գապինէսինէ Բուսլար իլէ ալաղայը սաղլատըլ իշիւն տախի սուալլար վէ թէարրուդ օլմադտա տըր:— Իշիլլէրին սիկուլթասը պիւտմէսի նէ գապինէ 20 միլիօն տահա իսթէմիշ իտի: փարլամէնթ գարար վէրմիշ տիր:— Ինկիլիդ վէլի ի ահտը վէ քիւշիւք պիրատէրի թէքմիլ ճէնուպի Ամէրիգատա Եօլունուպ էթմէքտէ տիրլէր:

Հիմտիլսթաւ: Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի աճայրպ պիր թէնէղղիւլ տահա կէօսթէրտի: Հինտիսթան իմփէրաթօր վէքիլի Լօրտ Ըրվին Կանտի իլէ տօղրուտան կէօրիւշիպ՝ իսթիշադէ էթմէյէ լազի օլտու: Թիւքիստա ճիւղի պիր հարաքէթ օլսա տար աղաճլարը տիգիլիլ իքէն՝ գօճա Պրիթանիա տիւն մահպուտտան չըգարտըլը պիր սալ իլէ իսթիշարէյէ կիրիյօր: Նիւ Տէլ հիտէ Կանտի նութգ էտէր իքէն 200 պին ատէմ տինլէմիշ տիրլէր: Օնլարա իլան էյլէտի քի Հինտիսթանըն իսթիլլալը իշիւն էլինտէն կէլէն հէր շէյի եափաճադ տըր: Պէնարէստէ եինէ Իսլամ վէ Հինտիլլէր աքասընտա նիգա օլուպ՝ 15 քիշի վէֆաթ էյլէտի վէ 194 քիշի Էարալանտը: Իսլամ պիր աղա վէֆաթ էյլէմիշ, կէօյա Հինտիլլէր էօլտիլլէրլէլէր էվրօփա մալի սաթ տըղը իշիւն: Ճէնադէ կիւնիւ հէփ Իսլամլար տիւքիսնլարընը գափամըշ վէ իսթէմիշլէր քի Հինտիլլէր տէ գափասըն, օնլար տինլէմէմիշ, գալլապ պաշլամըշ տըր:— Ճափօնիա Հինտիսթանա պիր սէնէտէ 200 միլիօն եարտա պէղ սաթմըշ տըր:

Ֆրանսա: Շիմտիլէ գատար եափըլան էն չափուք հարապ կէմիսի Ֆրանսանըն Տընքէրք լիմանընտա սույա էնտիլլիլմիշ տիր: Պօյու 423 ալադ, 2610 թօնօ ազըրլըղընտա, 70 պին աթ գուլվէթի մաքինայա մալիք օլան պու մուխրիպ սաթթտա 40 միլ սիւրաթլէ կիտէճէք տիր: Իսմի կիլ եանի գարթալ օլուպ պունլար ալթը թանէ օլաճադ տըր:— Ինկիլթէրրա պահրիյէ մէմուրլարընտան Բօպէրթ Գրէկի Ֆրանսա իլէ Իսլալիա արասընտա տօնանմա նիսպէթի խուսու

սրնտա պիր անլայըչ պուլմաղա չալըչըյօր՝ վէ
էփէյի առէմ ալմըչ տըր: Իթալիա մուվազգա-
թէն թաթիլ էթմէք թէքլիֆ էտիյօր: Ֆրանսա
մէպուսանը իւչ սաաթ զարֆընտա տօնանմայա
եէնի թախսիսաթը եանի 39 միթօն տօլարը գա-
պուլ էյլէտի: Պու եէնի զըրհլըլար հափմազ ի-
չիւն տիւր: Սէնէվի տօնանմա մասարաֆը 139
միթօն տօլար օլաճազ տըր:— Ֆրանսըլլար ին-
կիթէրբա իլէ պիր անլայըչա կէլմէզլէր իսէ
Մուսուլտան Ազ Տէնիզէ եանի թարապուլուսա
պատար կազ եազը պօրուլարընը քէնտիլէրի այ-
րընա հափմազ տիւլէնիւյօրլար: Իւմիտ է-
տիյօրլար քի Ամէրիգա տախի քէնտիլէրէ հար-
տըմ էյլէր:

Ալամանիա: Բուսիանըն պէչ սէնէլիք փը-
լանը Ալամանլարա տախի թէլաչ վէրմէյէ պաչ-
լամըչ տըր: Բուսլար պիւթիւն միլլէթ պիր գոմ
փանիա կիպի ուճուզ վէ կիճէ կիւնտիւզ չալը-
չարազ օ գաաար մահուլ վէ էմթաա մէյտանա
կէթիւրէճէքլէր քի տիւնեանըն պիւթիւն չարչու-
լարընը տօլտուրուզ՝ գափիթալիսթ մէմլէքէթ-
լէրի ալթ իւսթ էտէճէքլէր, վէ այնի զէման-
տա զըրմըզը օրտուլու սալտըրըպ՝ թար ու
մար էտէճէքլէր: Պու պէլաաա գուրթուլմազ
չարէսի պիւթիւն տիւնեա չիմաիտէն պօյգթթ
էտիպ մուվաֆֆադիյէթսիզլէնտիւրմէք տիւր:
Ալամանիա պուլնա մանի իտի: Շիմտի օնլար
տա գօրգուլօր: Իւչ շէյ օլմազ իհթիմալի վար:
1. Բուսլար մուվաֆֆազ օլմազ վէ Պօլէվիք ի-
տարէ տիւլէր: 2. Մուվաֆֆազ օլուր վէ տիւն-
եա ալթ իւսթ օլուր: 3. Բուսիա էփէյիճէ զէն-
կին վէ մուվաֆֆազ օլուր վէ տիւնեա իչիւն
պիր չարչը օլուր: Պէչ սէնէլիք փլան մուվաֆ-
ֆազ օլմաար հէր հալաէ պիր պէլա տըր: Ալա-
մանիաա Պրիւնիկ գապիւնէսինին գուվլէթ-
աէ գալմաար էվրօփա իչիւն չօզ իսայրլը սա-
լըլըյօր:

Իթալիա Հարպիյէ պիւտճէսի իւզէրինէ 6
միլիօն տօլար տահա զամմ էյլէտի: Պու իլալէ
միլլի մուհաֆաղա իչիւն լաղըմ իմիչ: Յէչէն
հաֆթա Նիւ Եօրքտա ախէր պիր մէմուր տախի
նուլթզ էտէր իքէն «Համտ օլտուն քի Իթալիա
կիպի պիր առէմին հիւքմ էթալիյի եէրտէ հա-
չամայօրըզ» տէմիչ իտի, պու խոսուստա տա-
խի Իթալիաա գիլ ու գալ օլմուչ տըր: Գօր-
նէլիյուս վանտէրպիլթ Մուսուլիւնինին օթօմօ-
պիլիւնին պիր չօճուղա վուրտուղուլուս թասարզ
էտիյօր:

Սփանիա: Գրալ Ալֆօնս պէօյիւք պիր պուհ

լան կէչիւրիյօր: Գապիւնէ իսթիֆա էթաիքտէն
սօնրա եէնիսինի թէչքիլ էթմէք կիւճ օլտու:
Գրալա մուխալիֆ օլան Ալվարէզ վէ Սանչէզ կի-
պի զաթլար տախի գապիւնէյի թէչքիլ էտէմէ-
տիլէր: Մուհաֆըզ ապքիլէր հապըր պէքլէտի-
լէր, թօփլար Մատրիա իւզէրինէ տէօնէրիւ-
տի: Իսեանտան գօրգուլուլօր իտի, հախօս
ապքիւրի պիր տիգթաթօլուլուզ թէլէսիս օլունմալը
իտի, էնճամ գրալիյէթ թարաֆտարլարը պիր
արայա կէլիպ՝ Ամիրալ Ագնարը պաչ վէքիլ վէ
ճէն: Պէրէնկէրի հարպիյէ նազըրը հալիւտէ ին-
թիսապ էյլէտիլէր: Պապիլէրի գրալիյէթ վէ
մուհաֆաղաքեար թարաֆտարը տըրլար:—
Գաթալօնիայա մուլթալիյէթ վէրիլէճէք տիւր:
Պէօյլէճէ չիմաիլիք աապիչ իառէ օլմուչ տըր:
Ինթիսապլար էվլէլա պէլէտիլէ, սօնրա վիւս-
յէթ իչիւն օլաճազ վէ գանուլ ը էսաաիլի թէֆ-
թիւ իչիւն պիր հիլէթ թէչքիլ օլաճազ տըր:

Արմապուտուլ: Գրալ Ահմէտ Չօկու վի-
ննատա թէտալիյէ կիթմիչ օլուպ՝ կիճէ օփէ-
րտան տըլարը չըգար իքէն իքի Արնապուտ օ-
թօմպիլի իւզէրինէ 5-6 գուրչուն աթուրլար:
Եալէրլէրինտէն պիրի էօլտիւ, վէ պիր գուր-
չուն քէնտիւնին գուլազը հանընտան կէչտի իսէ
տէ տօզուլմաաը: Գուրչուն աթանլարտան պի-
րի Ազիզ Բեամիլ իոմիւնտէ պիր եիւզ պաչը, օլ
պիրի պիր թալէպէ տիւր: Սիյասի պիր սուի
գաստ տըր:— Իթալիա հիւքիւմէթի արգու է-
տիյօր քի Ահմէտ Չօկու գրալ խանէտանլարըն-
տան պիր փրէնսէս իլէ էվլէնսին, քէնտիւսի իսէ
Արնապուտ պիր պաղչէպան գըզընը սէվիյօր ի-
միչ: Պու պիր մէսէլէ օլուլօր:

Թիւրքիա: Էնգարէ հիւքիւմէթի պիւտճէ-
տէ մուհիմ թէնգիլաթ հափմաղա գարար վէր-
միչ տիւր: Սէնէվի մասարաֆ 220 միլիօն քեաղըտ
լիւրա (100 միլիօն տօլար) իքէն 185 միլիօն լի-
րայա էնտիլիլմիչ տիւր: Պու 35 միլիօն լիւրա
նաֆիլտէն, եանի եօլլարտան, մէարիֆտէն
(մէքթէպլէր) զըրաաթտան թէնգիլ օլաճազ
տըր: Մէպուսլարըն մաաչընին պիր իւչիւնճիւ-
սիւ տախի թէնգիլ օլունճազ տըր: Հարպիյէ-
տէն պիր շէյ էքսիլմէյէճէք տիւր: Էնգարէ շէհ-
րինին հափիլմաար տախի կէրի գալըյօր: Պու-
նուն իչիւն տէ պաչպա շէհրլէրին իրաաընտան
հիւզտէ իքի ալընճազ տըր: Թիւրքիանըն պօր-
ճը իչիւն սէնէվի 20 միլիօն լիւրա վէրէճէք իքէն
անճազ իւչտէ պիրինի վէրէպիլէճէք տիւր: Հար-
պիյէ վէ թէսլիհաթ պիւտճէնին հարըսընը ա-
լըյօր: Էվրօփաաա իսթիգրազ սէօլլէրի տախի

պարզապէս տրւի:— Թիւրքիստան իսկան մէսէլէսի
տէ Գիւլքիւմէթէ թէլաւ վէրիյօր: Շէյխլէրաւն
խօսալարտան, էհալիտէն 38 ատէմի իտամա
հիւքմէթտիլէր իտի, 28ի աուրտը, իքիսի հասպ
տա էօլտիւ: Պիրի իսիին ալթընտան գաչտը:
Իքիսիինէ աֆլ օլտու: Պէշի էպէտի քիւրէյէ
հիւքմէթ օլտուտու: Պալլըքէսիւր, Մէնէմէն, Մադ-
նիսատա տիվան ր հարպ տէվամ էտիյօր, վէ է-
վէյի մահպուսլար վար քի օնլարըն արասլնտա
պիր գաչ գարը տախի վար տըր: Ատանա հէվա-
լիսինտէ տախի 81 քիւի թուլթուլմուլ տըր:—
Թիւրքիստան հիւքիւմէթի Աֆիյօն ախլ ու իթա-
սընա վէ շէրաաթընա հուտուա գօյաճադ քի
գաչադըլըլըն էօնիւ ալընսըն: Կիւլիւն ժինէվ-
տէ Աֆիյօն մէսէլէսի իշիւն իճթիմա էտէն դօն-
ֆէրանսա իշթիւրաք էտէճէք տիր:— Տար աղա-
ճընտան գաչան թիւրք իքի հաֆթա սօնրա պիր
քէօյաէ տիլէնիւ իքէն թանըլմըլ թուլթուլմուլ
տըր:— Թիւրքիստան մէքթէպլէրինտէ Ֆրանսըղճա
էշրինէ Ինկիլիզճէ վէ Ալմանճանըն թէտրիսի
մէճպուրի էտիլէճէք տիր:

ԱՁԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

Հայաստանտա մէճպուրի թալիմ ու թէրպի
յէ սալքի թէմամէն իճրա օլտուճադտա տըր: 5
էալընտան 14 էալընա գատար չօճուգլարըն 100-
տէ 90ը մէքթէպլէ կիթմէքտէ տիր: Աղաթէկուլ
նամ Բուս կիլլի փօլիս Պրիւքսէլէ գաչըպլ-
տէօրթ Հայ եպիսկոպոսլար Պօլէվիլէրէ խա-
ֆիյէլիք էտիյօրլար տէյու խապէր վէրտի: Ի-
րադ առաջնորդը Բուքէն Եպիսկոպոս Աղաթի-
կուլա գարչը իթթիւրա տալաւը աշըյօր:— Ա-
րապքերտէն Տէր Գուրգէն Հալէպէ եէթիւմիւ
տիր: Արապքերտէքի Հայլարըն հալիին չօգ ֆէ-
նա րէսմ էտիյօր: Ֆրանսատա Սօմփինիի շէհ-
րինին պէլէտիյէ րէիսի Տօգ. Զարիֆեան վէ-
ֆաթ էթմիւ տիր:— Սթանպօլ աղալային հիւան-
դանոցտան հիւքիւմէթ 6000 լիւրա վէրկի թալէպ
էտիյօր: Պատրիարքարան պու մրգտարը 3700է
էնտիւմիւ տիր:— Իրադտա 4,500 Հայ վար ի-
միւ: Պուլնարտան 600իւ ապէն եէրլի տիրլէր,
պադիսի 12 սէնէտէն պէրու կէլմիւ տիրլէր:
— Պաղտատա Էադըն Կիւան քէմփինտէ 2,500
Հայ վար տըր: Պաղտատա իքի եկեղեցի վար
վէ քեաֆի իրատլարը վար տըր: Պաղտատա
20տէն զիյատէ Հայ սօղթօր, տիւճի վէ էճգա-
ճը վար տըր: Մուսուլտա 1500 Հայ, Պասրատա
տախի 1000 Հայ վար տըր: Լէհիսթանտա, Վար

չափիտա կիւլէլիք միւսապազաւընտա 300
զըզլար իշինտէն Օր. Շաքէ Արրահամեան պի-
րինճի ինթիսապ օլտուճուլ տըր: Յուսվար 15
տէ Երեւանտա Հայաստան օրտուսը պիր կէշիտ
իճրա էյլէմիւ տիր: Փիւտէ, սիւվարի, Թօփու-
վէ թէյյարէ ալալարը, մուսիգա վէ զըրմըզը
պայրազլար իլէ Աքուլեան ճաստէսինտէն կէշ-
միւլէր վէ էհալի ալըլըլամըլ տըր:— Հայ գաղ-
թականլարը Սիւրիատա Էշրէշտիւմէք գօմի-
թէսինին րափօրընա կէօրէ, Պէյրութ, Հալէպ,
Իսքէնտէրուէն վէ Գըրըզ Խան թարաֆլարընտա
Հայ մուհաճիլլէր կիւն պէ կիւն Էշրէշմէքտէ
տիրլէր: Պուլնար քէնտիլլէր վէրիլէն էվէրին
պէտէլիին թազսիտ իլէ էօտէյօրլար: Գըրըզ
Խան վէ Սօղուզ Սու ատէթա պիր Հայ գաղութը
էշրէլիին ալմըլ տըր: Փէք չօգ աղաճլար եէթիւ-
մէքտէ վէ զըրաաթ իշի տախի իլէրի կիտիյօր:
— Երեւանտա Գիւրտ չօճուգլարը իշիւն պիր
մանկապարտէզաշըլմըլ տըր: Այնի զէմանտա
Գիւրտէն պիր զազէթա նէշը օլտուճադ տըր:
Պու մասրաֆլարը Կովկասիա հիւքիւմէթլէրի
վէրէճէք տիր:— Կովկասիանըն շէմալ թարա-
ֆընտա էլիգապէթպօլսքի տախիէսինտէ տախի
Հայկական պիր մուլթարիյէթ վար տըր քի
12,000 էհալիսի վար իմիւ: Պուլնար չօգճա
1895տէ Թիւրքիստան հիւքիւմէթ էթմիւլլէր տիր:
Պալլըճա թիւթիւն զըրաաթը իլէ մէշղուլ տըր-
լար: Շիմտի 37 մէքթէպլէրի վար, պիր խաս-
թախանէ վէ սաիր իմարաթ իշիւն փարա սարֆ
էտիյօրլար:— Նոյ. 27, 1930տա Պօթթօնըն Կի-
լիկեան քիլիսէսինին չօպանը Վեր. Ա. Պաղ-
տիկեանըն չօպանըլըլըն օնընճը սէնէ ի աէվ-
րիյէսի միւնասէպէթի իլէ պիր զիյնէթ իճրա
էտիլմիւ տիր: Անտէ միւմալիլէյհին հիւսն ի
խըտմէթիւն թազտիր Էօլլու քէլամլար իրատ
էտիլմիւ վէ Օր. Շալճեան թէրէնիւմ վէ Օր.
Մարաշլեան փիւնիս իլէ զիյնէթի ֆէրիս գըլ-
մըլլար տըր, վէ նիհայէթ Մր. Հ. Ատալեան
քիլիսէ թարաֆընտան Տիկին Պաղտիկեանա
պիր շիշէք տէմէտի վէ Վեր. Պաղտիկեանա
պիր ալթուէն քիսէ հէտիյէ էյլէմիւ տիր:— Պէյ-
րութ տարիւլֆիւնուտա 800 թալէպէտէն 223իւ
Սիւրիալը, 204իւ Պաղէստինի, 113իւ Էրմէնի,
78ի Իրազի, 38ի Մըսըլը վէ 34իւ Աճէմ տիր:
Դէզալիք պու 800 թալէպէտէն 458ի Գրիսթիւն
վէ 342սի դայր ի Գրիսթիւն տըր:— Անտիլիտա-
տա Թարգմանիլլէր քիլիսէսինին թախսիսին-
տէ Պէյրութտան վէ տիկէր մահալլարտան պին
լէրճէ քիմալլէր պու փէք միւլէսսի խըտմէթ-

լէրտէ հազար պուլունմուշլար տըր :— Յրանսա Գօմիսէրլիյի ազտէմճէ Այնթապտա պուլունան Գօլէճին պու քէրրէ Հալէպտէ աչըլմասընա միւսսատէ վէրմիշ տիր :— Սիրակուն վաըզը Պատ . ինչաուտըրեսնա պիր օղլան էվլատ տօղմուշ տըր :

ՍՕՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Ամէրիկա Սէնէյթի պիր նիզամ կէչիրտիյինտէ բէիս անը միւնասիւպ կէօրմէզտէ վէթօ էթմէյէ հանի բէտտ էթմէյէ սէլահիյէթի վար տըր : Օ հալտէ նիզամ էթքարէն Սէնէյթէ կիտէր, վէ էկէր օլ հէյէթ թէքարէն օլ նիզամը էքսէրիյէթլէ թէէյիտ հաէր իսէ, զապուլ օլուն մուշ օլուն : Պու քէրրէ ումում հարպտա իւրտմէթ էթմիշ ասքէրլէրին պօնըսընա հանի սիկուրթա փարասընա պէտէլ հիւքիւմէթին իզրազ էթմէսի պապընտա կէչիրիւնն պիր նիզամը Բէիս Հուվըր վէթօ էթմիշ իտի : Սէնէյթ թէքարէն 17 բէյէ գարըը 76 բէյ իւէ պօնըս 10 տէնիլէն նիզամը կէչիրմէսիլէ բէիսին վէթօսընը մաղլուպ զըլմըշ տըր :— Ամէրիկանըն պէօյիւք շէհրէրինտէ փօլիս տաիրէլէրինտէ գուվվէթլի պիր թէչէպուլիս վար տըր : Շիզակօնուն մէշհուր հարամիսի Գափօն ալթը այ իչիւն հապսա հիւքմէ տիրմիշ, վէ Նիւ Եօրպտա զատընլար փօլիսլէրի ալէյհինտէ շէհատէթ էտէճէք օլան պիր զատըն կիզլիւնէ թէլէֆ էտիրմիշ օլուուզու իչիւն շէհրին իտարէսինի թաթհիր էթմէք իւզրէ թէչքիւն էտիրմիշ օլան հէյէթլէր պու թաթհիր իչիւնն տիզգա վէ իհթիմամլէ իլէրի կէօթիւրիւմէսինի ճիտտէն թալէպ էտիրօրլար :

Մարուֆ ալիւմ Ալպէրթ Այնթապ, իքի այ գատար փէսէտինատաքի Ամէրիկալը ալիւմլէր իլէ ճիհանըն թէրթիպինէ տաիր պաղը մուհիմմ մէսէլէլէրի թամիզ էթտիքտէն սօնրա պու հաֆթա Ալմանիայա ալտէթ էթմէք իւզրէ հօլա չըգմըշ տըր : Եօլ իւզէրի Ամէրիկանըն պաղը մէշհուր թապիի մէնզարէլէրինի տէ զիյարէթ էտէճէք տիր :

ՈՒՅԱԳ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Ինկիլթէրա կէչէն սէնէ Բուսլարա 44,000 լիւրալը մուհիմմաթը հարպիյէ սաթմըշ տըր : Չինտէ Եանկէյէ հէվալիսինտէ Գօմմիւնիսթլէր Եինէ 3000 քէօյլիւ զըթալ էթմիշ տիրլէր :

Պէօյիւք Յրէտէրիքին ալթուն սաաթը պիր փրէնս թարաֆընտան մէզատա չըգարըլմըշ իտի, Ուիլէմ Կայսը 1200 տօլարա սաթուն ալմըշ տըր :

Փափա հազրէթլէրի Բէտիօ իլէ նութէ էտէր իքէն Բուսլար գուվվէթլի էլէքթրիք ագընթըլար սալտըրարազ նութգը անլաչըլմազ էթմէյէ չալըշմըլար տըր :

Բուժանիա գրալիչասը Հէլէն սաթլըճան խասթալըլընտան թուլթուլմուշ տըր :

Չինտէ ինարպինտէ սօղուգ սըֆըրտան 45 տէրէճէ աչաղը էնմիշ, պին ատէմ էօլմիւշ տիրլէր :

Նիւ Տէլհի Հինտիսթանըն Եէնի փալիթալթը օլտըլը միւնասիւպէթլէ փալիթալթ պինասը քիւչատ օլունտու : Պինանըն հափըլմասը 19 սէնէ սիւրտիւ :

Յրանսատա հարապ վազթընտա պիր պուչուգ միլիօն հէքթար արազի թէփէլէնիւպ խաւապ զալմըշ իտի, շիմտի 40 պին հէքթարտան մատասը զէր օլունույօր :

ՄԻՒՆՏԵՐԻՃԱԹ

ՊԵՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍ

Պու Կիւնիւն Գաիրաւմալարը
Քրիստոսուն Հուգուրու

ԲՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

Ֆարգ Էտիլիմ Գի Էօյլէ Տիր
Ապու Պէն Էտիլիմ
«Հալպատա Վար Պիր Սէս»
Փափանըն Նուրգը

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

Քէօր Պաղըրսազ Իլթիհապը
ՏՕԳ. Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Միլլէթիմիզիմ Պաղըլէսի
ՎԵՐ. Մ. Կ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Սիյասէթ
ՀԱՅԱՊԱՌՈՒՆ ՔԵՇԵՇԵԱՆ

ՄԻԻԹԵՆԵՎԻ

Վարդանանց Պատերազմը
ՏՕԳ. Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Եէնի Պիր Կապէթա
Միլլէթլէրին Արքմազ Նիսպէթի
Ուիմսըն Չըրչիլ
Զէքի Պիր Քէօփէֆ

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ